Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

Raport Roczny 2005

SPIS TREŚCI

1. List od Kierownictwa....2
2. Jubileusz Fundacji....4
3. Obszary Działania Fundacji....5
4. Szósty Rok Działalności....6
   Inicjatywy w zakresie edukacji....8
   Rozwój społeczności lokalnych....16
   Obywatel w demokratycznym państwie prawa....23
   Dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji....26
5. Sprawozdanie Finansowe i Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta....28
   Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta....30
   Sprawozdanie Finansowe....31
   Informacja Dodatkowa do Sprawozdania Finansowego....34
6. Rada Dyrektorów....40
7. Zarząd i Pracownicy....41

LIST OD KIEROWNICTWA

W roku 2005 minęło pięć lat od rozpoczęcia działalności programowej przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, a zarazem piętnaście lat od powstania Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości – założyciela Fundacji. Uroczystości jubileuszowe, jakie odbyły się w maju w Warszawie, były dobrą okazją do podsumowania dokonań obu instytucji oraz określenia zadań Fundacji Wolności na kolejne lata.

Podczas jubileuszowej konferencji przedstawiono różne formy realizacji misji Fundacji, którą od początku pozostaje umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, demokracji i gospodarki rynkowej w Polsce oraz dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie przemian ustrojowych z innymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

Tak ogólnie sformułowane cele wymagały konkretyzacji, zwłaszcza wobec ograniczonych środków Fundacji w stosunku do ogromnych potrzeb. Stąd też w 2000 roku Rada Dyrektorów PAFW postanowiła, że programy realizowane na terenie Polski Fundacja będzie kierowała do tych grup i społeczności, które w okresie transformacji wymagają szczególnego wsparcia przede wszystkim na terenach wiejskich i w małych miastach. W efekcie, w działalności PAFW umacniały się dwa motywy wiodące – równanie szans edukacyjnych, połączone z modernizacją oświaty, a także pobudzanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, służących rozwojowi lokalnych społeczności.

Z roku na rok, wraz ze wzrostem funduszu wieczystego PAFW, który wynosi obecnie 255.4 mln USD, a którego źródłem były przekazywane stopniowo środki PAFP, powiększała się skala naszej aktywności. W 2000 roku na pierwsze, pilotażowe programy wyasygnowaliśmy 1.5 mln USD, w 2005 r. osiągnęliśmy już pułap 8.6 mln USD, zaś w 2006 r. nasz budżet na inicjatywy programowe przekroczy poziom 9 mln USD.

W sumie, w ciągu pięciu lat, przeznaczyliśmy ponad 31 mln USD na 24 programy. Środki te trafiły do ponad 1500 polskich organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych, a także do blisko 6 tysięcy stypendystów.

W roku 2005 – w okresie, którego dotyczy niniejsze sprawozdanie – rozwijaliśmy przyjętą od początku metodę realizacji programów Fundacji, opartą na ścisłej współpracy z organizacjami trzeciego sektora. Do administrowania każdym z naszych przedsięwzięć pozyskujemy organizację pozarządową, posiadającą odpowiednie kompetencje i doświadczenie, zdolną do wypełniania zadań w sposób zgodny z zasadami i procedurami PAFW. W przypadku przedsięwzięć o charakterze grantodawczym, decyzje o przyznaniu dotacji podejmują niezależne komisje ekspertów, kierujące się kryteriami PAFW. Jednocześnie w okresie sprawozdawczym kontynuowaliśmy wysiłki na rzecz jeszcze większej skuteczności naszych programów. Służyło temu wzmacnianie wzajemnych relacji między inicjatywami podejmowanymi w ramach różnych programów, wspieranie inicjatyw o potencjale replikacyjnym, silniejszy nacisk na rozwój sieci współpracy między liderami lokalnych projektów, a także tworzenie i rozwój koalicji różnych organizacji i instytucji na rzecz szerszych przedsięwzięć społecznych.

Nadal za bardzo istotne uważaliśmy udzielanie pomocy organizacjom pozarządowym w pozyskiwaniu środków z UE. Wielu naszym partnerom to się udało. Warto odnotować, że realizatorzy dwóch programów PAFW – Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży – pozyskali 10 mln euro na program „Szkoła Marzeń", w dużej mierze wyrastający z naszych wspólnych doświadczeń.

Przykładem kontynuacji naszej działalności w ramach szerszych koalicji była akcja „Przejrzysta Polska", która spotkała się w minionym roku z wyjątkowo silnym odzewem i zainteresowaniem społecznym. Do akcji, będącej rozwinięciem wcześniejszych pilotażowych programów PAFW, przystąpiło aż 800 lokalnych samorządów – gotowych działać na rzecz poprawy jakości własnego funkcjonowania oraz standardów życia publicznego. Finał akcji i wręczenie certyfikatów dla 403 samorządów z całej Polski, które z sukcesem zrealizowały wszystkie zadania, odbył się w marcu 2006 r. Na uwagę zasługuje fakt, że akcja stała się inspiracją do podjęcia tego typu przedsięwzięć na Ukrainie, w Bośni, Gruzji i Azerbejdżanie.

W roku 2005 rozwinęliśmy także rozpoczęty wcześniej program pilotażowy „Wolontariat Studencki", co zaowocowało realizacją blisko 1000 projektów edukacyjnych z udziałem 450 szkół wiejskich i 1750 wolontariuszy. Rozszerzyliśmy również skalę innych pilotażowych programów, takich jak „Przedsiębiorczość w Gimnazjum", w którym uczestniczy obecnie 100 szkół z małych miejscowości. Innym przykładem udanego pilotażu jest wsparcie rozwoju lokalnych liderów, dla których tworzy się indywidualne programy wzbogacania ich wiedzy i umiejętności, pomocne w dalszej pracy na rzecz społeczności lokalnych.

Oprócz kontynuacji większości naszych programów, w 2005 r. rozpoczęliśmy także nowe przedsięwzięcia. Wspólnie z Fundacją Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego uruchomiliśmy program, którego celem jest wyrównywanie szans najmłodszych dzieci z terenów wiejskich i małych miast, poprzez podnoszenie jakości edukacji elementarnej oraz tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi. W programie uczestniczą organizacje pozarządowe, samorządy i społeczności lokalne. O wadze tego typu inicjatywy może świadczyć fakt, iż w Polsce do przedszkoli uczęszcza poniżej 20 procent dzieci wiejskich, podczas gdy w Czechach, na Węgrzech czy w Finlandii wskaźnik ten przekracza 80 procent.

Odnotujmy także kolejne efekty w „najstarszych" programach PAFW. Już ponad 30 tysięcy zarejestrowanych użytkowników korzysta regularnie z największych w Polsce zasobów edukacyjnych Portalu „Interkl@sa". Od pięciu lat rozwija się Portal Organizacji Pozarządowych www.ngo.pl, będący najważniejszym segmentem unikalnego programu „Towarzystwo Wzajemnej Informacji", wspierającego infrastrukturę trzeciego sektora w Polsce. Baza danych Portalu zawiera informacje na temat blisko 80 tysięcy polskich i zagranicznych organizacji pozarządowych. W ramach „Działaj Lokalnie", które było jednym z pierwszych programów grantowych Fundacji, w roku 2005 przekroczyliśmy liczbę 1000 dotacji, jakie od początku przekazaliśmy na wsparcie inicjatyw służących rozwiązywaniu lokalnych problemów i pobudzaniu aspiracji rozwojowych w małych miejscowościach. Naszym pierwszym, długofalowym przedsięwzięciem o charakterze międzynarodowym był Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda. Grono Stypendystów Programu Kirklanda liczy obecnie 223 osoby – młodych liderów życia gospodarczego, społecznego i politycznego z państw Europy Środkowo-Wschodniej. Równolegle, w ramach programu RITA – „Przemiany w Regionie" – od kilku lat do Polski przybywają na pobyty studyjne grupy ekspertów i działaczy zainteresowanych różnymi aspektami transformacji. W roku ubiegłym ich liczba przekroczyła 1000.

W sierpniu 2005 r. nastąpiła zmiana na stanowisku Dyrektora Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce. Pragniemy wyrazić nasze serdeczne podziękowania byłemu Dyrektorowi Przedstawicielstwa – Ryszardowi Krukowi, który związany był z PAFW od momentu powstania Fundacji. Witamy Grzegorza Jędrysa, którego zawodowe doświadczenie i wiedza będą Fundacji bardzo pomocne.

Z prawdziwą satysfakcją podsumowaliśmy w roku ubiegłym nasze pierwsze pięciolecie. Zamknęliśmy je w przeświadczeniu, że stworzyło solidny fundament dla dalszego rozwoju Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Wkraczając w kolejny etap, z wdzięcznością zwracamy się do naszych kolegów – Członków Rady Dyrektorów, którzy tak bardzo angażowali się w sprawy Fundacji. Chcemy także bardzo gorąco podziękować tym wszystkim, którzy podjęli z nami współdziałanie w realizacji wspólnych przedsięwzięć i okazywali życzliwe wsparcie dla podejmowanych przez nas inicjatyw.

John P. Birkelund
Przewodniczący Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

Nowy Jork / Warszawa, maj 2006 r.

2

5 LAT FUNDACJI WOLNOŚCI, 15 LAT FUNDUSZU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Z okazji 5-lecia Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz 15-lecia Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, w maju 2005 roku w Warszawie odbyła się konferencja poświęcona wkładowi Funduszu i Fundacji w przekształcenia społeczno-gospodarcze w Polsce. Gośćmi honorowymi byli: były Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Laureat Nagrody Nobla Lech Wałęsa oraz Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Włodzimierz Cimoszewicz.

Konferencję poprowadził John P. Birkelund, Przewodniczący Rady Dyrektorów Funduszu. Działalność obydwu instytucji przedstawili: Prezes Funduszu – Robert Faris i Prezes Fundacji Wolności – Jerzy Koźmiński.

Ambasador USA Victor Ashe odczytał list od Prezydenta Stanów Zjednoczonych George'a W. Busha, który obu instytucjom pogratulował dotychczasowych osiągnięć. Swoje gratulacje, w przekazie video z Houston, przekazał także były Prezydent USA George Bush – inicjator powstania Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

Podczas konferencji zaprezentowano przykłady udanej współpracy Funduszu Przedsiębiorczości z różnego typu firmami w Polsce, a także dokonania Fundacji Wolności w zakresie budowy społeczeństwa obywatelskiego oraz dzielenia się polskimi doświadczeniami w transformacji z innymi krajami. Głos zabrali m.in. Członkowie Rady Dyrektorów Funduszu i Fundacji - Profesor Zbigniew Brzeziński oraz Profesor Anna Fornalczyk.

W uroczystościach rocznicowych w Warszawie udział wzięli przedstawiciele dziewięciu Funduszy Przedsiębiorczości działających w krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz Azji na podstawie ustawy Kongresu USA „O Popieraniu Demokracji w Europie Wschodniej" (SEED Act). Jednocześnie przeprowadzili oni spotkanie konsultacyjne, podczas którego dokonali wymiany doświadczeń, a także przedstawili plany ustanowienia instytucji kontynuujących dorobek Fundacji po zakończeniu ich głównej misji wspierania reform gospodarczych w krajach regionu. Z zainteresowaniem przyjęto prezentację działań Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności – instytucji utworzonej przez Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości.

3

OBSZARY DZIAŁANIA FUNDACJI

Inicjatywy w zakresie edukacji

- **Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa”**
- **Notebook dla Nauczyciela**
- **English Teaching**
- **Szkolenia dla Menedżerów Służby Zdrowia**
- **Równać Szanse**
- **Wolontariat Studencki**
- **Szkoła Ucząca Się (SUS)**
- **Przedsiębiorczość w Szkole**
- **Stypendia Pomostowe**
- **Dla Dzieci**
- **Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW)**

Rozwój społeczności lokalnych

- **Towarzystwo Wzajemnej Informacji (TWI)**
- **Działaj Lokalnie**
- **Liderzy PAFW**
- **Bezrobocie – co robić?**
- **Konkurs „Pro Publico Bono”**
- **EURO-NGO: jak pozyskiwać środki UE**
- **Wieś Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego (e-VITA)**
- **Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych (FIMANGO)**

Obywatel w demokratycznym państwie prawa

- **Przejrzysta Gmina - Przejrzysta Polska**
- **Obywatel i Prawo**
- **Wspieranie Reform Prawnych - Szkolenia Komputerowe**

Dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji

- **Stypendia im. Lane’a Kirklanda**
- **Przemiany w Regionie (RITA)**

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI 4

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

MULTIMEDIALNA PŁYTA PORTALU „INTERKL@SA"

Z myślą o uczniach i nauczycielach, przede wszystkim z małych miast i wsi, którzy na co dzień nie mają dostępu do Internetu, w 2005 roku Polski Portal Edukacyjny Interkl@sa przygotował multimedialną płytę z wybranymi elementami zasobów Portalu.

Na płycie znajdują się najciekawsze materiały z wielu przedmiotów szkolnych. Przystępne ujęcia trudnych dla uczniów tematów, scenariusze lekcji dla nauczycieli, animacje edukacyjne wyjaśniające bardziej skomplikowane zagadnienia, a także nauka poprzez zabawę – z tego wszystkiego mogą teraz korzystać także osoby nie mające dostępu do Internetu.

Płyta multimedialna może być wykorzystywana przez nauczycieli na lekcjach prowadzonych poza pracowniami komputerowymi, może również służyć uczniom do samodzielnego powtórzenia materiału w domu.

Pomysł znalazł uznanie wśród użytkowników, którzy w specjalnej ankiecie potwierdzają zainteresowanie wykorzystaniem płyty w celach dydaktycznych. Wyniki ankiety będą przydatne podczas przygotowywania kolejnych edycji płyty z nowymi materiałami edukacyjnymi.

Inicjatywy w zakresie edukacji

Edukacja w Internecie – Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa"

Jeden z pierwszych, a obecnie największy w Polsce, profesjonalny, niekomercyjny portal edukacyjny www.interklasa.pl, przeznaczony dla uczniów, nauczycieli i rodziców – działa od 2001 r. Jest wspólnym przedsięwzięciem PAFW oraz Inicjatywy Interkl@sa. Nowoczesną infrastrukturę techniczną zapewnia Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.

Portal oferuje bogate zasoby edukacyjne, multimedialne pomoce naukowe, lektury szkolne, testy egzaminacyjne, scenariusze lekcji (blisko 200), serwisy tematyczne, np. „Frantice" (poświęcony nauce jęz. francuskiego), a także Bibliotekę Multimedialną. Redakcja Portalu organizuje konkursy edukacyjne, a dzięki współpracy z „European Schoolnet" informuje o szkolnych projektach europejskich. Portal zapewnia użytkownikom również pocztę elektroniczną, czat, forum i wiele innych serwisów, m.in. Wirtualną Klasę (wspomagającą nauczanie na odległość) oraz Interaktywną Mapę Szkół, udostępniającą dane teleadresowe blisko 30 tysięcy placówek oświatowych.

Portal powstał jako jeden ze środków modernizacji oświaty, a także wyrównywania szans edukacyjnych uczniów z różnych środowisk. Wyniki badań i opinie użytkowników wskazują, że dobrze wypełnia swoją rolę. W roku 2005 liczba zarejestrowanych użytkowników wzrosła o 12 tysięcy w porównaniu z rokiem poprzednim i przekroczyła poziom 30 tysięcy, a oglądalność sięgnęła ok. 14 mln odsłon miesięcznie. W dużym stopniu z Portalu korzystają mieszkańcy mniejszych miejscowości (blisko 60 procent).

W minionym roku Portal „Interkl@sa" po raz kolejny był zaangażowany w wydarzenia o zasięgu międzynarodowym, m.in. w obchody Europejskiego Dnia Wiosny. W inicjatywie udział wzięło 1610 szkół z całej Polski, a najciekawsze relacje z organizowanych w nich obchodach znalazły się w portalowym serwisie.

Fakty i liczby:

- *7 tysięcy cyfrowych publikacji*
- *Ponad 30 tysięcy zarejestrowanych użytkowników*
- *Ponad 40 tysięcy subskrybentów biuletynu*
- *Blisko 14 mln odsłon miesięcznie*

Realizator programu:

Fundacja Edukacji Ekonomicznej

4

Notebook dla Nauczyciela

Wykorzystując doświadczenia zdobyte podczas realizowanego w latach 2000-2003 programu „Komputer dla Nauczyciela", w 2005 roku Fundacja zainicjowała nowe przedsięwzięcie, mające na celu ułatwienie nauczycielom z terenów wiejskich i małych miast zakupu w systemie ratalnym komputerów przenośnych (notebooków) do osobistego użytku. W związku z postępującymi zmianami na rynku pod koniec 2005 roku PAFW podjęła decyzję o zmianie formuły drugiej fazy programu. Przedsięwzięcie będzie miało charakter konkursu, a jego laureaci – łącznie około 400 nauczycieli z miejscowości do 20 tysięcy mieszkańców – otrzymają komputery przenośne wraz z oprogramowaniem. Oferta będzie adresowana do nauczycieli uczestniczących w programach PAFW. Konkurs „Notebook dla Aktywnego Nauczyciela" zostanie ogłoszony w 2006 roku i będzie realizowany poprzez Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa".

Realizator programu:
Ogólnopolska Fundacja Edukacji Komputerowej

English Teaching

Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych w nauce języka angielskiego dzieci i młodzieży spoza dużych aglomeracji miejskich.

W trzech edycjach programu (2000-2005), dzięki projektom dofinansowywanym na zasadach konkursowych, w wielu polskich szkołach powstały Kluby Miłośników Kultury Anglosaskiej i Języka Angielskiego, w których można obejrzeć anglojęzyczne filmy czy też podyskutować z „native speakerem". Utworzono biblioteczki z literaturą i prasą anglojęzyczną, założono koła teatralne, organizowano konkursy wiedzy o anglosaskich pisarzach, kulturze i historii, a także festiwale piosenki. W projektach uczestniczyło łącznie ponad 70 tysięcy osób – zarówno uczniowie, nauczyciele, rodzice, jak i inni członkowie społeczności lokalnych.

W ramach programu zorganizowano też szkolenia i obozy językowe. We współpracy z Fundacją Kościuszkowską z Nowego Jorku, grupa 40 nauczycieli ukończyła kurs prowadzony przez amerykańskich metodyków, 68 uczniów wzięło udział w obozach językowych MENiS i UNESCO, a 4 uczniów – zwycięzców Olimpiady „English Teaching" – uczestniczyło w sześciotygodniowych zajęciach w Instytucie Języka Angielskiego na Uniwersytecie Pace w USA. Na początku 2005 r. w obozach językowych w Warszawie wzięło udział 227 uczniów z mniejszych miejscowości. Do końca 2005 roku odbyło się 38 weekendowych szkoleń metodycznych dla ponad 1250 uczestników – nauczycieli języka angielskiego, głównie z małych miast i wsi.

Zorganizowano trzy ogólnopolskie spotkania edukacyjne – „English Teaching Market" – dla nauczycieli języka angielskiego oraz zainteresowanych instytucji, organizacji, szkół i wydawnictw. Uczestniczyło w nich ponad 1500 osób. Dzięki

PROJEKT „FUNNY THEATRE"

Łagów to niewielka wieś w powiecie kieleckim zamieszkana przez 1600 osób. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łagów uzyskało dotację w ramach programu „English Teaching" na projekt edukacyjny, mający na celu wyrównywanie szans, umożliwiający dzieciom i młodzieży z miejscowej gminy uczestnictwo w dodatkowych zajęciach z języka angielskiego.

Projekt rozpoczęła akcja informacyjna. Przygotowano ulotki i plakaty, w prasie lokalnej ukazały się ogłoszenia, a członkowie Stowarzyszenia i pracownicy świetlicy środowiskowej rozpowszechniali informację o projekcie wśród rodziców, także na zebraniach szkolnych.

W ramach przedsięwzięcia powstały dwie grupy językowe, w których łącznie uczestniczyło 32 uczniów w wieku od 7 do 13 lat, o różnym poziomie znajomości języka angielskiego. Zajęcia z elementami dramy, zabaw i konkursów dla każdej z grup odbywały się w świetlicy środowiskowej w Łagowie dwa razy w tygodniu. Dzieci miały możliwość wykorzystania zakupionych dzięki dotacji PAFW pomocy dydaktycznych, m.in. programów do nauki języka angielskiego, kaset, płyt DVD, CD-romów i publikacji książkowych. Spotkały się także z „native speakerami" z Anglii i Australii. W realizacji projektu uczestniczyło 6 wolontariuszy.

Równolegle odbywały się zajęcia z choreografii i scenografii. Na zakończenie wystawiono przedstawienie „Christmas Tales", które następnie zaprezentowano w języku angielskim w pięciu szkołach powiatu kieleckiego. Obejrzało je łącznie blisko 900 osób – uczniów, rodziców i mieszkańców lokalnych społeczności.

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

FUNDACJA „OIC POLAND" – OŚRODEK SZKOLENIA MENEDŻERÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

Fundacja „OIC Poland" z Lublina jest jednym z 22 ośrodków, który od 2000 r., w ramach programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, prowadzi studia podyplomowe z zakresu nowoczenego zarządzania opieką zdrowotną. Uczestnikami szkoleń są osoby zarządzające placówkami opieki zdrowotnej zlokalizowanymi na wsiach lub w miejscowościach do 20 tysięcy mieszkańców.

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów oraz warsztatów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii multimedialnych. Słuchacze uczestniczą w grach decyzyjnych oraz rozpracowują „case studies", mają także zapewnione kompletne materiały dydaktyczne.

Dzięki wsparciu PAFW zasoby biblioteczne ośrodka szkoleniowego zwiększyły się o fachowe publikacje z zakresu zarządzania, finansów i marketingu oraz czasopisma branżowe z dziedziny ochrony zdrowia.

W celu podniesienia jakości oferowanych szkoleń, ich uczestnicy poddawali ewaluacji kadrę, zajęcia merytoryczne, a także bazę dydaktyczną. Zdecydowana większość ankietowanych wyraziła opinię, iż wiedza zdobyta na studiach podyplomowych jest im bardzo przydatna w pracy zawodowej i wysoko oceniła poziom szkoleń prowadzonych przez Fundację z Lublina.

Łącznie, w latach 2000 - 2005, w zajęciach prowadzonych przez Fundację „OIC Poland" uczestniczyło ponad 300 menedżerów opieki zdrowotnej.

tym spotkaniom została uruchomiona stała sieć współpracy nauczycieli na rzecz „English Teaching", wspierana przez kwartalnie wydawany Biuletyn Programu.

Fakty i liczby:

- *287 projektów edukacyjnych*
- *25 tysięcy uczniów i 1500 nauczycieli objętych bezpośrednio programem*

Realizator programu:

Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida"

Szkolenia dla Menedżerów Służby Zdrowia

W 2000 roku rozpoczęty został we współpracy ze Stowarzyszeniem Menedżerów Opieki Zdrowotnej (STOMOZ) program służący unowocześnianiu zarządzania ochroną zdrowia w Polsce. Do udziału zakwalifikowano 22 ośrodki prowadzące studia podyplomowe z zakresu zarządzania opieką zdrowotną. Ośrodki, które przedstawiły najciekawsze projekty doskonalenia szkoleń, otrzymały dofinansowanie na pokrycie 50 procent kosztów. Słuchacze studiów podyplomowych, wywodzący się z małych miast i wsi, otrzymali także możliwość uzyskania stypendiów na pokrycie części opłat za studia.

Eksperci z Danii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Portugalii i USA zaprezentowali polskim lekarzom doświadczenia w kierowaniu nowoczesnymi systemami opieki zdrowotnej. Przedstawiono organizację opieki zdrowotnej w wielkich aglomeracjach miejskich na przykładach Nowego Jorku i Berlina. Konferencje te zorganizowano w Warszawie, Toruniu, Krakowie i Lublinie; wzięło w nich udział ponad 1000 osób. Wystąpienia zagranicznych prelegentów opublikowane zostały w pięciu książkach, wydanych w języku polskim i angielskim. Jednym z końcowych rezultatów programu będzie opracowanie i wdrożenie społecznej akredytacji programów studiów podyplomowych. Zagadnieniu temu w dużej mierze poświecone były działania podejmowane przez STOMOZ w roku 2005.

Fakty i liczby:

- *22 ośrodki szkoleniowe uczestniczące w programie*
- *407 stypendiów*
- *Ponad 1000 uczestników konferencji służących transferowi zagranicznych doświadczeń*

Realizator programu:

Stowarzyszenie Menedżerów Opieki Zdrowotnej (STOMOZ)

4

Równać Szanse

Celem realizowanego od 2001 r. programu jest wspieranie inicjatyw społecznych służących wyrównywaniu szans edukacyjnych, a tym samym startu życiowego młodzieży, głównie z gimnazjów i szkół średnich na terenach wiejskich oraz w miejscowościach do 20 tysięcy mieszkańców.

W ramach programu organizacje pozarządowe, placówki oświatowe oraz grupy młodzieży ubiegają się o dotacje na realizację projektów edukacyjnych, które sprzyjają poprawie jakości nauczania, pobudzają aspiracje poznawcze i twórcze, kształtują postawy aktywności i otwartości, skutkujące włączaniem się młodych ludzi do działań na rzecz własnego środowiska i społeczeństwa.

Efekty dotychczasowych pięciu edycji programu, to przede wszystkim realizacja kilkuset projektów edukacyjnych, a także aktywizacja i integracja lokalnego środowiska wokół działań na rzecz dzieci i młodzieży. Powstało również kilkadziesiąt nowych lokalnych organizacji pozarządowych, a wiele projektów jest kontynuowanych po zakończeniu finansowego wsparcia udzielonego w ramach programu.

Dzięki realizowanym projektom młodzież ma możliwość uczestniczenia w zajęciach wykraczających poza standardową ofertę edukacyjną szkoły. W ramach programu stworzono bazę danych o przedsięwzięciach godnych naśladowania; informacje zamieszczane są na witrynie internetowej www.rownacszanse.pl.

W roku 2005 rozwinięto nową formę aktywności – zorganizowano Regionalne Fora Edukacyjne, które stanowią płaszczyznę wymiany doświadczeń animatorów projektów, nauczycieli i władz oświatowych.

Fakty i liczby:

- *873 projektów edukacyjnych*
- *120 tysięcy uczestników zrealizowanych projektów*
- *1000 uczestników szkoleń*
- *4 fora edukacyjne, z uczestnictwem blisko 1800 osób*

Realizator programu:

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Wolontariat Studencki

Program jest kolejną inicjatywą PAFW służącą wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży mieszkającej na wsi i w małych miastach. W ramach programu grupy studentów-wolontariuszy (od dwóch do pięciu osób), realizują w szkołach – w czasie wolnym od zajęć w trakcie roku szkolnego oraz w wakacje i ferie – przygotowane przez siebie projekty edukacyjne rozwijające wiedzę, umiejętności i zainteresowania dzieci i młodzieży. Projekty dotyczą konkretnej dziedziny nauki, przedmiotu lub wybranego obszaru aktywności: mogą to być np. zajęcia plastyczne, artystyczne, sportowe, informatyczne, teatralne, lingwistyczne, itd. Program promuje postawy aktywne zarówno wśród uczniów, jak i studentów,

„KLUB MŁODEGO ODKRYWCY"

„Projekty Modelowe" to wybrane najlepsze inicjatywy zrealizowane w poprzednich edycjach programu „Równać Szanse", które służą jako inspiracja i przykład godny naśladowania dla innych społeczności lokalnych. Jednym z takich projektów jest „Klub Młodego Odkrywcy", zainicjowany przez Kłodzkie Towarzystwo Oświatowe.

Celem projektu jest przygotowanie nauczycieli przedmiotów przyrodniczych do korzystania z atrakcyjnych metod pracy i prowadzenia zajęć pozalekcyjnych dla uczniów oraz rozbudzanie zainteresowań młodych ludzi poprzez umożliwienie im podejmowania samodzielnych badań i poszukiwań.

„Klub Młodego Odkrywcy" to najczęściej grupa kilkunastu uczniów gimnazjum, którzy poza zajęciami szkolnymi, pod opieką nauczyciela fizyki, chemii, biologii lub geografii, wykonują szereg ciekawych eksperymentów i badań, co sprzyja poznawaniu różnych aspektów wiedzy przyrodniczej od strony praktycznej, a także rozbudza w uczniach pasje naukowe i badawcze. W pracach klubów dominują aktywne metody dydaktyczne – eksperymenty, badania terenowe, modelowanie, konstruowanie, praca z mapą, zabawa dydaktyczna – mobilizujące uczniów do aktywności i innowacyjności.

Gimnazjaliści z Kłodzka zorganizowali Festiwal Młodych Odkrywców, w którym wzięli udział reprezentanci większości szkół z województwa dolnośląskiego. Odbyły się też prezentacje poszczególnych Klubów, sympozjum dla nauczycieli przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, a także opracowano i wydano publikację na temat tworzenia i funkcjonowania Klubów. W efekcie realizacji projektu powstało łącznie 27 „Klubów Młodego Odkrywcy".

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

„PASZPORT DO WIOSNY"

W marcu 2005 r. studenci-wolontariusze zorganizowali obchody Dnia Wiosny dla dzieci z klas I-III ze Szkoły Podstawowej Nr 52 w Lublinie. Projekt „Paszport do Wiosny" miał na celu integrację i animację dzieci, zapoznanie ich z różnorodnymi technikami manualnymi, jak również przygotowywanie i przeszkolenie studentów-wolontariuszy do pracy z dziećmi.

Każdy uczestnik otrzymywał swój „paszport", który uprawniał go do odwiedzenia każdego z dziewięciu stoisk przygotowanych przez wolontariuszy, rozmieszczonych w różnych miejscach szkoły. Przygotowano następujące stanowiska: zabawy z balonami, malowanie, zabawy z chustą animacyjną, papieroplastyka, żonglowanie, skakanie na trampolinie, pudełka dźwiękowe, zabawy z kartami oraz tańce i zabawy integracyjne.

Uczestnicy podzieleni byli na grupy, a czas przebywania na stanowiskach ograniczono czasowo tak, aby każda z grup miała możliwość uczestniczenia we wszystkich zadaniach. Każde stoisko zaopatrzone było w kolorowe pieczątki, którymi po wykonaniu zadań na stanowisku, wolontariusze ostemplowali „paszporty" uczniów.

Dzieci z zapałem zaliczały kolejno postawione przed nimi zadania na wszystkich stanowiskach i z dumą pokazywały swoje „paszporty" z wypełnionymi rubrykami. W imprezie wzięło udział blisko 200 uczniów.

u których kształtuje poczucie społecznej odpowiedzialności i solidarności, umożliwiając im jednocześnie realizację pasji i zainteresowań w atrakcyjnej formule.

W pilotażowej edycji programu, w 2004 roku, w całej Polsce przeprowadzono ponad 300 projektów edukacyjnych, z udziałem blisko 1000 wolontariuszy. Rozpoczęta w grudniu 2004 roku druga edycja cieszyła się jeszcze większym zainteresowaniem – w ponad 250 szkołach zrealizowano łącznie 621 projektów z udziałem 26 tysięcy dzieci i młodzieży, z zaangażowaniem 950 studentów-wolontariuszy. W 2006 roku ruszy trzecia runda programu, którą zarządzać będzie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza".

Fakty i liczby:

- *Blisko 1000 projektów edukacyjnych*
- *Prawie 2 tysiące studentów-wolontariuszy zaangażowanych w akcję*
- *Ponad 450 szkół współpracujących ze studentami*

Realizator programu:

Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu

Szkoła Ucząca Się (SUS)

Celem programu, realizowanego od 2000 roku wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej, jest zmiana kultury organizacyjnej szkoły poprzez wprowadzanie zasad „organizacji uczącej się" w codzienną praktykę pracy nauczycieli. Punkt wyjścia stanowi samoocena prowadzona zgodnie z zasadami wypracowanymi na podstawie doświadczeń europejskiego programu „Ocena Jakości Edukacji Szkolnej". Praca szkół skupia się na podnoszeniu jakości w kluczowych obszarach: efekty kształcenia i wychowania, nauczanie i uczenie się, szkoła jako instytucja, a także szkoła a środowisko zewnętrzne. W ramach programu szczególny nacisk położony jest na pracę ze szkołami z terenów wiejskich i małych miast.

Szkoły, które ukończą szkolenia programowe i wprowadzają system zapewniania jakości, mogą wstąpić do Klubu „Szkół Uczących Się", który jest dobrowolnym stowarzyszeniem – skupia obecnie 486 placówek działających na rzecz budowania w szkole systemu zapewnienia jakości, wzajemnej pomocy w samoocenie, doskonalenia nauczycieli i współpracy poprzez dzielenie się materiałami i doświadczeniem. Dzięki programowi SUS w szkołach wzrasta autonomia zespołu nauczycielskiego, poprawia się praca zespołowa, szkoły otwierają się na kontakty z otoczeniem zewnętrznym.

Program stał się inspiracją do podjęcia w 2002 roku przez Centrum Edukacji Obywatelskiej we współpracy z „Gazetą Wyborczą" masowej akcji „Szkoła z Klasą", którą ukończyło ponad 5 tysięcy szkół z całej Polski. Kontynuacją tej akcji jest, rozpoczęty w 2005 roku, program „Nauczyciel z Klasą", w którym chęć uczestnictwa zadeklarowało już 10 tysięcy nauczycieli. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest partnerem tego przedsięwzięcia.

4

Fakty i liczby:

- *486 szkół uczestników Klubu „Szkół Uczących Się"*
- *Blisko 4800 nauczycieli wzięło udział w szkoleniach SUS*
- *Internetowa baza materiałów i narzędzi dla nauczycieli*

Realizator programu:
Centrum Edukacji Obywatelskiej

Przedsiębiorczość w Szkole

Program umożliwia uczniom szkół gimnazjalnych zdobycie i sprawdzenie w praktyce wiedzy z zakresu zakładania i prowadzenia własnej firmy. Przedsięwzięcie jest realizowane wspólnie z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości.

W ramach programu uczniowie uczą się jak gromadzić kapitał, wybierają produkt, prowadzą badania marketingowe, organizują proces produkcji oraz sprzedaży. Prowadzą dokumentację finansową, taką samą jak w prawdziwych przedsiębiorstwach. Uczniom w zarządzaniu pomagają nauczyciele-opiekunowie oraz konsultanci ze środowiska biznesu. Po zakończeniu programu młody kandydat na przedsiębiorcę powinien umieć pracować w zespole, skutecznie komunikować się, prezentować swoje osiągnięcia i wiedzieć, jakie działania są konieczne do rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Program jest realizowany w kilkudziesięciu miejscowościach do 20 tysięcy mieszkańców, a swym zakresem obejmuje przeszkolenie nauczycieli, przeprowadzenie warsztatów dla uczniów, a także dofinansowanie przez PAFW udziału w Egzaminie Cambridge i Ogólnopolskim Konkursie na Najlepsze Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo. Zwycięzca Konkursu reprezentuje Polskę w Europejskim Konkursie organizowanym przez Junior Achievement-Young Enterprise Europe.

W oparciu o doświadczenia zebrane w szkołach średnich, w roku szkolnym 2004/05 PAFW i Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości rozpoczęły we wrześniu 2005 r. nową edycję programu, w której weźmie udział kilkadziesiąt gimnazjów z małych miast i wsi.

Fakty i liczby:

- *60 szkolnych miniprzedsiebiorstw dofinansowanych przez PAFW*
- *64 przeszkolonych nauczycieli*

Realizator programu:
Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

„KLUB DYREKTORA"

W ramach programu „Szkoła Ucząca Się" w 2005 roku powstał „Klub Dyrektora". Jego działania mają na celu zacieśnienie współpracy między dyrektorami szkół uczestniczących w programie, wymianę doświadczeń oraz nawiązanie współpracy z innymi organizacjami działającymi na rzecz oświaty.

Członkowie Klubu – współpracujący ze sobą dyrektorzy szkół – w wyniku wymiany doświadczeń określili wyzwania stojące przed kierowanymi przez siebie placówkami. Są nimi m.in.: motywowanie uczniów do uczenia się, skuteczna praca z dziećmi dysfunkcyjnymi, współpraca miedzy szkołą a domem, służąca procesowi edukacyjno-wychowawczemu, doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz samoocena nauczycieli.

Inicjatywa jest udanym przedsięwzięciem – świadczy o tym, że dyrektorzy szkół chcą i mogą być dla siebie grupą wzajemnego wsparcia. Jedna z członkiń Klubu wprost stwierdza: – Nie chcę czuć się samotna w swojej pracy. Tu mogę skonfrontować swoje działania z działaniami innych.

Po kilku pierwszych miesiącach w działania Klubu aktywnie włączyło się ponad 70 dyrektorów ze szkół w całej Polsce.

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

OGÓLNOPOLSKI KONKURS NA NAJLEPSZE MŁODZIEŻOWE MINIPRZEDSIĘBIORSTWO „PRODUKCIK 2005"

Do Konkursu zgłoszono 115 projektów ze szkół w całej Polsce. Najlepsze miniprzedsiębiorstwa uczestniczyły w finale. Konkurs umożliwia weryfikację działań i konfrontację własnych dokonań z osiągnięciami kolegów i koleżanek z innych szkół.

Uczniowie wzięli udział w warsztatach z marketingu, podczas których poznawali zasady przygotowania dobrej prezentacji miniprzedsiębiorstw i organizowania stoiska wystawowego. Mieli także możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji prowadzonych przez specjalistów.

Działania młodych miniprzedsiębiorstw zostały poddane ocenie przedstawicieli biznesu i trzeciego sektora. Przedmiotem oceny Komisji był produkt, sprawozdanie z działalności miniprzedsiębiorstwa oraz rzetelność i terminowość w przesyłaniu raportów miesięcznych.

Finał Konkursu odbył się w Warszawie w czerwcu 2005 r. W finale znalazło się 30 najwyżej ocenionych miniprzedsiębiorstw. Zwycięzcą Konkursu zostało miniprzedsiębiorstwo „Big Mamma's Store" z I Liceum Ogólnokształcącego im. Smolenia w Bytomiu, produkujące biżuterię z odpadów lakierniczych. Przyznano także nagrodę za najlepszą prezentację, którą otrzymało miniprzedsiębiorstwo „Wojsland" z Zespołu Szkół Rolniczych w Wojsławicach. Najlepsze stoisko przygotowała firma „Artyleria" z V Liceum Ogólnokształcącego w Zielonej Górze, a za najlepszy produkt Komisja uznała prace młodzieżowego miniprzedsiębiorstwa „Palladyn" z Zespołu Szkół w Lubinie.

Gościem Finału Konkursu był Minister Edukacji Narodowej i Sportu.

Stypendia Pomostowe

Program został zainicjowany w 2002 roku w odpowiedzi na istotny problem społeczny, jakim jest wyraźna dysproporcja w dostępie do studiów między młodzieżą mieszkającą na wsi i w miastach. Program ma ułatwić uzdolnionej młodzieży z małych miast i wsi, szczególnie z terenów popegeerowskich, podjęcie decyzji o przekroczeniu progu między szkołą średnią a uczelnią, poprzez możliwość uzyskania stypendium na pierwszy rok nauki. Na kolejnych latach studiów pomoc stypendialna oferowana jest wyróżniającej się w nauce młodzieży w ramach konkursu „Prymus" i projektu „Studiuj za Granicą".

Program jest wspólnym przedsięwzięciem: PAFW, Narodowego Banku Polskiego, Banku Pocztowego S.A., Polskich Młynów S.A., Agencji Nieruchomości Rolnych, a także koalicji lokalnych organizacji pozarządowych współpracujących z Fundacją im. Stefana Batorego oraz Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce. Zrealizowano cztery edycje programu; fundatorzy przekazali łącznie ponad 24 mln zł, z czego PAFW blisko 13 mln zł. W 2005 roku do grona fundatorów programu dołączyła Fundacja im. Jana Kantego Steczkowskiego, założona przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Ponad połowa stypendystów ocenia, że bez perspektywy uzyskania stypendium nie podjęłaby studiów. 24 proc. stypendystów na pierwszym roku osiąga średnią co najmniej 4.0. Blisko 90 proc. z nich utrzymuje wysoką średnią także na II roku. Patronat medialny nad programem sprawuje dziennik „Rzeczpospolita".

Fakty i liczby:

- *Łącznie 6 tysięcy stypendiów*
- *90 procent stypendystów kontynuuje naukę po zakończeniu wsparcia ze strony programu*

Realizator programu:

Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

Dla Dzieci

Rozpoczęty w 2005 roku program ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych najmłodszych dzieci z terenów wiejskich i małych miast, poprzez tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi oraz podnoszenie jakości oświaty elementarnej. Przedsięwzięcie jest realizowane wspólnie z Fundacją Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego.

Jest ono skierowane do organizacji, które zajmują się edukacją dzieci, a także do kilku wybranych gmin wiejskich z różnych regionów Polski. Gminy te biorą udział w pilotażowym „Lokalnym programie podnoszenia jakości edukacji elementarnej", składającym się z cyklu sześciu warsztatów tematycznych. Uczestniczy w nich 600 osób: samorządowców, nauczycieli, rodziców, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych członków lokalnej społeczności. Po zakończeniu pilotażu przygotowany zostanie poradnik, zawierający zebrane

doświadczenia, adresowany do gmin, które chciałyby wprowadzić tego typu przedsięwzięcie u siebie. Gminy uczestniczące w programie otrzymają dotacje na organizację specjalnych projektów na swoim terenie.

W ramach programu zostanie stworzona internetowa baza organizacji zajmujących się edukacją dzieci, forum służące wymianie doświadczeń, a także broszura informacyjna zawierająca przykłady najlepszych rozwiązań w pracy na rzecz dzieci. Odbędzie się również ogólnopolska konferencja prezentująca różnorodną ofertę dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

Eksperci współpracujący z Fundacją im. Komeńskiego przygotowują „Raport o sytuacji edukacyjnej małych dzieci w Polsce", będący jednym z pierwszych tego typu opracowań w naszym kraju, zawierający zarówno diagnozę, jak i propozycję działań skierowanych do dzieci w wieku 3-10 lat.

Fakty i liczby:

- *7 gmin uczestniczących w pilotażu*
- *Baza danych organizacji działających na rzecz dzieci: www.dladzieci.pl*

Realizator programu:

Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego

Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW)

Celem rozpoczętego w 2005 roku programu jest wsparcie działalności Uniwersytetów Trzeciego Wieku (UTW). Przedsięwzięcie służy podniesieniu jakości zajęć edukacyjnych oraz dotarciu z ofertą UTW do szerszego grona zainteresowanych, zwłaszcza we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wsparcie cieszących się coraz większym zainteresowaniem UTW, które prowadzą swoją działalność także z dala od dużych ośrodków akademickich, jest jednym z istotnych zadań programu.

Przedsięwzięcie realizowane jest na dwóch płaszczyznach – konkursu grantowego (małe i duże granty) oraz poprzez rozwój współpracy służącej głównie wymianie doświadczeń między Uniwersytetami Trzeciego Wieku; instrumentem współpracy są m.in. strona internetowa www.utw.pl oraz cykliczne konferencje UTW.

W wyniku konkursu pierwszej edycji programu przyznano 19 dużych oraz 27 małych grantów. Kolejny konkurs został zaplanowany na styczeń 2006 roku. W październiku 2005 r. w ramach programu odbyła się ogólnopolska konferencja „Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce – perspektywy rozwoju", w której udział wzięli przedstawiciele 67 UTW. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją PZU.

Fakty i liczby:

- *Dofinansowano 46 projektów*
- *Witryna: www.utw.pl – średnio ponad 5 tysięcy wizyt miesięcznie*

Realizator programu:

Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

DOROTA KACZMARSKA – NAJLEPSZA STYPENDYSTKA

Pochodzi z Sędziszowa, małej miejscowości w województwie świętokrzyskim. Jej ojciec był w przeszłości zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym (PGR). Już w liceum, dzięki znakomitym wynikom w nauce, Dorota otrzymała stypendium dla najzdolniejszych uczniów z terenów wiejskich.

Dzięki wsparciu w ramach Programu Stypendiów Pomostowych mogła podjąć studia na Wydziale Geologii i Geofizyki Ochrony Środowiska w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Jest jedną z najbardziej uzdolnionych studentek, po pierwszym roku studiów uzyskała średnią 5,13. Dzięki tak znakomitym wynikom w nauce otrzymała stypendium na drugi rok studiów w ramach konkursu „Prymus".

Oprócz „stypendium pomostowego" Dorota otrzymuje także stypendium naukowe dla najlepszych studentów na uczelni. Przyznaje, że bez wsparcia finansowego nie miałaby szans na podjęcie nauki na uczelni w Krakowie. Co chce robić w przyszłości? Tego jeszcze nie wie. Być może będzie to praca w zawodzie, a może kariera naukowa. – Wszystko rozstrzygnie się w najbliższym czasie. Póki co, będę nadal ciężko pracować, żeby osiągnąć takie same wyniki na kolejnych latach studiów – zapewnia Dorota.

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

Rozwój społeczności lokalnych

Towarzystwo Wzajemnej Informacji (TWI)

Program jest realizowany od 2000 roku. Jego cel to wspieranie inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych, poprzez ułatwienie dostępu do rzetelnej informacji i porad niezbędnych w ich funkcjonowaniu. Zainteresowani mają bezpośredni dostęp do wiedzy z zakresu prawa, księgowości, najciekawszych projektów, szkoleń, konferencji czy też możliwych do pozyskania funduszy. Dzięki „TWI" inicjatywy obywatelskie promowane są wśród ogółu społeczeństwa, w środowisku biznesu, mediów i administracji publicznej.

„TWI" to system informacyjny składający się z różnych segmentów. Najważniejszym z nich jest Portal Organizacji Pozarządowych www.ngo.pl. Ponadto system tworzą: Informatorium, ogólnopolska Infolinia 0-801-646-719, seria broszur „Warto Wiedzieć Więcej" (3*W) – bezpłatnych poradników dla organizacji pozarządowych, a także wydawnictwo „gazeta.ngo.pl", które w nakładzie 1500 egzemplarzy co miesiąc dociera z informacjami ważnymi dla trzeciego sektora do miejsc, gdzie nie ma dostępu do Internetu.

Ważnym segmentem programu są bazy danych. Gromadzą one największy w Polsce zbiór informacji o organizacjach pozarządowych. Jednym z nich jest kompleksowa baza organizacji pożytku publicznego. Przy realizacji programu, finansowanego przez różne instytucje, współpracuje kilkadziesiąt organizacji z całej Polski, a kolejne tysiące korzystają z tej wspólnej pracy. W minionym roku, przy zaangażowaniu Polskiej Fundacji im. Roberta Schumanna, stworzono bazę danych projektów finansowanych ze środków przedakcesyjnych Unii Europejskiej.

W ramach programu „TWI", wsparto również organizację IV Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych, które miało miejsce we wrześniu 2005. Uczestniczyło w nim ponad 500 organizacji z całej Polski.

Fakty i liczby:

- *W roku 2005 rekordowa liczba odwiedzin na Portalu: ponad 17 tysięcy dziennie*
- *Zaktualizowano i wydano 10 broszur z serii „Warto Wiedzieć Więcej": każda w nakładzie 3 tysięcy egzemplarzy*
- *Ponad 7 tysięcy osób skorzystało z Informatorium i Infolinii w 2005 roku*

Realizator programu:
Stowarzyszenie Klon/Jawor

„SENIORZY SENIOROM"

Celem projektu jest włączenie ludzi starszych w działania na rzecz środowiska lokalnego. Grupa słuchaczy katowickiego UTW działającego na Uniwersytecie Śląskim, jest przygotowywana do udzielania innym starszym ludziom pomocy w Miejskim Punkcie Informacyjnym dla Seniorów przy Urzędzie Miasta z zakresu problematyki zdrowia, rehabilitacji i inwalidztwa, pomocy społecznej, poradnictwa w sytuacjach kryzysowych, a także zagadnień prawnych dotyczących osób starszych, w tym prawa rodzinnego, emerytalnego i spadkowego.

W projekcie wzięło udział 30 słuchaczy UTW, którzy dzięki wykładom i stażom nabyli wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz gerontologii i prawa rodzinnego, potrzebną do uruchomienia w przyszłości punktu doradczego. Ważnym elementem tych szkoleń są warsztaty komputerowe, gdzie seniorzy zdobywają umiejętność korzystania z Internetu oraz baz danych.

W realizacji projektu katowicki UTW nawiązał współpracę z warszawską Fundacją „Samaritanus", prowadzącą w wielu miejscowościach Ośrodki Aktywizacji Seniorów. Odbiorcami usług doradczych oferowanych w ramach przedsięwzięcia „Seniorzy Seniorom" będzie przede wszystkim grupa 800 słuchaczy katowickiego UTW, a ponadto 1000 innych osób w podeszłym wieku.

4

Działaj Lokalnie

Celem realizowanego od 2000 roku programu jest wspieranie inicjatyw obywatelskich, które służą rozwiązywaniu lokalnych problemów i pobudzaniu nowych aspiracji wśród społeczności wiejskich i w małych miastach. Poprzez dotacje przyznawane w otwartych konkursach grantowych, oferowana jest pomoc w budowaniu aktywnych społeczności lokalnych, których członkowie sami definiują własne potrzeby i podejmują wspólne działania.

„Działaj Lokalnie" wspiera różne przedsięwzięcia; każda społeczność to inni ludzie, inne zasoby, potrzeby, tradycje i doświadczenia. Mieszkańcy i ich liderzy wybierają różne metody osiągania swoich celów. W ramach trzech pierwszych edycji „Działaj Lokalnie", zostało wspartych 355 projektów przy zaangażowaniu ponad 1 mln USD ze środków PAFW.

W IV edycji programu, realizowanej w roku 2005, dofinansowano 99 projektów w konkursach ogólnopolskich, a 518 dotacji przyznano w nowy sposób - za pośrednictwem 30 Lokalnych Organizacji Grantowych (LOG), które ogłaszały lokalne konkursy na obszarze od kilku gmin do kilku powiatów. LOG-i 85 procent środków finansowych otrzymały z PAFW, a pozostałe pozyskały ze źródeł zewnętrznych – w sumie wkład LOG-ów wyniósł 125 tysięcy USD, a wkład własny lokalnych beneficjentów – ponad 900 tysięcy USD.

Zdecentralizowany sposób przyznawania grantów spotkał się z dużym zainteresowaniem. Informacja o lokalnych konkursach docierała bezpośrednio do mieszkańców danej społeczności, a koncentracja 8-10 projektów na niewielkim obszarze przyczyniła się do silniejszej aktywizacji obywateli. Podobnie jak w poprzednich latach, wśród dofinansowanych znalazły się zarówno projekty kulturalno-edukacyjne, jak i dotyczące rozwoju turystyki, przedsiębiorczości, aktywizacji zawodowej, usług socjalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziałania patologiom wśród dzieci i młodzieży, poprawy bezpieczeństwa publicznego, odtwarzania dziedzictwa kulturowego, a także ochrony przyrody. Ich wspólnym mianownikiem jest lokalna aktywność, dzięki której mieszkańcy nabywają nowe umiejętności, uczą się lepiej samoorganizować i reagować na nowe problemy.

Fakty i liczby:

- *973 projekty w czterech edycjach programu – od 2000 roku*
- *618 projektów w ostatniej edycji*
- *5200 imprez otwartych*
- *Ponad 16 tysięcy wolontariuszy zaangażowanych w projekty*
- *Wypracowano modelowe inicjatywy lokalne; przykłady na www.dzialajlokalnie.pl*

Realizator programu:
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

PORTAL ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH WWW.NGO.PL

Portal działa od 2000 roku w ramach programu „Towarzystwo Wzajemnej Informacji". Jest pierwszym w Polsce i unikalnym w Europie profesjonalnym systemem informacyjnym dla organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich.

Użytkownicy Portalu mogą korzystać z baz danych zawierających informacje na temat 80 tysięcy polskich i zagranicznych organizacji pozarządowych, w tym z jedynej w Polsce bazy organizacji pożytku publicznego. Portal jest obecnie interaktywnym narzędziem, umożliwiającym zamieszczanie darmowych ogłoszeń i dodawanie wiadomości, prowadzenie dyskusji poprzez fora czy też badanie opinii społecznej dzięki sondom i ankietom. Wiele małych, lokalnych organizacji korzysta z serwisu „Wiadomości", promując za jego pośrednictwem swoje działania. Oferta Portalu obejmuje także usługi internetowe dla organizacji pozarządowych, takie jak strony www i bezpłatne konta poczty elektronicznej.

Portal cieszy się dużą popularnością wśród użytkowników – w ciągu pięciu lat liczba odwiedzin wzrosła z kilku tysięcy do 17 tysięcy dziennie. Ponad 13 tysięcy odbiorców korzysta z elektronicznej prenumeraty newslettera „wiadomosci.ngo.pl".

W ramach Portalu funkcjonuje obecnie blisko 30 serwisów tematycznych, będących przydatnym i kompleksowym źródłem informacji nie tylko dla organizacji trzeciego sektora. Są to między innymi serwisy poradnicze, np. „księgowosc.ngo.pl" czy „prawo.ngo.pl", albo serwisy tematyczne dotyczące współpracy z zagranicą („zagranica.ngo.pl") lub Unii Europejskiej („ue.ngo.pl"). Istotną częścią Portalu są także serwisy regionalne, takie jak „slask.ngo.pl".

W ciągu pięciu lat swojego istnienia Portal osiągnął pozycję liczącego się pozarządowego medium, prezentującego stanowisko trzeciego sektora i aktywnie uczestniczącego w ważnych kampaniach społecznych, np. „1% podatku na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego".

www.ngo.pl
PORTAL ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

FUNDUSZ LOKALNY MASYWU ŚNIEŻNIKA – LOKALNA ORGANIZACJA GRANTOWA

Stowarzyszenie zajmuje się zbieraniem pieniędzy na inicjatywy społeczności lokalnej. Działa na obszarze czterech gmin województwa dolnośląskiego: Bystrzycy Kłodzkiej, Międzylesia, Ustronia Śląskiego i Lądka Zdroju. Są to tereny wiejskie, o wysokiej stopie bezrobocia i niskiej aktywności. Fundusz jest jedyną instytucją, poza samorządami lokalnymi, która wspiera finansowo działania społeczne na tym obszarze.

Od 1999 roku realizuje lokalne konkursy grantowe (udzielono blisko 500 dotacji), adresowane do organizacji pozarządowych, szkół i grup nieformalnych, a także programy stypendialne (260 przyznanych stypendiów).

Fundusz Masywu Śnieżnika jest jedną z najefektywniejszych Lokalnych Organizacji Grantowych (LOG) programu „Działaj Lokalnie". W czwartej edycji Fundusz przyznał 39 dotacji (na 117 nadesłanych wniosków), na łączną sumę 26 tysięcy USD. Blisko 20 procent środków na te dotacje LOG pozyskał ze źródeł zewnętrznych.

Liderzy PAFW

Celem programu jest wsparcie rozwoju kwalifikacji i umiejętności osób podejmujących działania na rzecz swoich społeczności. W przedsięwzięciu biorą udział aktywni realizatorzy projektów finansowanych w ramach programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności: „Działaj Lokalnie", „Równać Szanse", „English Teaching", „EURO-NGO", „Przemiany w Regionie" (RITA), „Wieś Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego" (e-VITA).

W 2005 roku 60 liderów lokalnych społeczności, zakwalifikowanych drogą konkursową do udziału w programie, pracowało pod okiem 13 doświadczonych opiekunów (tutorów) nad indywidualną ścieżką rozwoju, która uwzględnia: identyfikację swoich słabych i mocnych stron, analizę potrzeb szkoleniowych, definiowanie celów i sposobów ich osiągania. Nabyte podczas programu umiejętności mają pomóc jego uczestnikom w realizacji kolejnych inicjatyw obywatelskich.

Uczestnicy mieli także możliwość uzyskania małych dotacji na projekty służące ich społecznościom, dzięki czemu w praktyce mogli wykorzystać wiedzę nabytą w programie. Ofertę uzupełniły staże edukacyjne w organizacjach pozarządowych i wsparcie ekspertów z różnych dziedzin.

Program edukacyjny w postaci szkoleń i warsztatów zbudowany został w oparciu o potrzeby i priorytety uczestników. Uwzględniał m.in. następujące zagadnienia: budowanie zespołu, zarządzanie projektem, kierowanie organizacją, planowanie strategiczne, komunikację interpersonalną, angażowanie otoczenia, budowanie partnerstwa lokalnego i zdobywanie funduszy.

II edycja programu, w której weźmie udział kolejnych 60 uczestników, rozpoczęła się pod koniec 2005 roku. Jej realizacja przewidziana jest do połowy 2007 r.

Fakty i liczby:

- *120 liderów biorących udział w programie*
- *27 tutorów*
- *Serwis internetowy www.liderzy.pl*

Realizator programu:
Stowarzyszenie Szkoła Liderów

Bezrobocie – co robić?

Program, realizowany od 2001 roku, koncentruje się na pobudzaniu inicjatyw lokalnych na rzecz zwalczania bezrobocia i jego skutków. W programie wykorzystywana jest metoda outplacementu – przystosowana do potrzeb i możliwości organizacji pozarządowych oraz lokalnych partnerów społecznych.

W pierwszej, pilotażowej edycji zrealizowano pięć projektów skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych: pielęgniarek, kolejarzy, mieszkańców wsi, a także młodzieży dopiero wchodzącej na rynek pracy. Oprócz

upowszechniania informacji o outplacemencie, prowadzenia szkoleń dla specjalistów rynku pracy i konkursu grantowego, wspierane są również instytucje rynku pracy poprzez doradztwo w zakresie przygotowywania projektów z wykorzystaniem metody outplacementu. W latach 2004-2005 w ramach programu organizacje pozarządowe mogły ubiegać się o granty na projekty związane z doradztwem lub wykorzystaniem metody outplacementu. Dofinansowano 9 projektów i przyznano 12 grantów doradczych.

Ważną rolę w programie odgrywają szkolenia „Akademii Outplacementu", skierowane do specjalistów rynku pracy, którzy chcą rozwinąć swoje kompetencje w zakresie metody outplacementu. W siedmiu edycjach „Akademii", w latach 2004-2005, udział wzięło 186 specjalistów.

W ramach programu zrealizowano również projekt badawczy, poświęcony sytuacji i roli organizacji pozarządowych na rynku pracy. W efekcie powstała baza danych NGOs aktywnych na rynku pracy (888 rekordów) oraz 15 raportów opublikowanych w specjalnym wydawnictwie wraz z płytą CD.

Fakty i liczby:

- *1165 beneficjentów pięciu zakończonych projektów pilotażowych (2001-2002)*
- *186 uczestników szkoleń „Akademii Outplacementu" (2005 r.)*
- *Witryna internetowa: www.bezrobocie.org.pl*

Realizator programu:

Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych

Konkurs „Pro Publico Bono"

Konkurs na Najlepszą Inicjatywę Obywatelską „Pro Publico Bono" został zainicjowany w 1999 roku przez Premiera Jerzego Buzka. Od roku 2000 PAFW jest głównym fundatorem nagród konkursowych, a od 2001 roku Konkurs organizowany jest pod auspicjami Rzecznika Praw Obywatelskich.

Celem Konkursu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez coroczne wyłanianie i promocję najbardziej wartościowych działań organizacji pozarządowych - w skali kraju, regionu, a zwłaszcza lokalnej społeczności w zakresie edukacji, kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej i charytatywnej, rozwoju środowiska i regionu, a także dyplomacji społecznej i integracji europejskiej. W Kapitule Konkursu, której przewodniczy prof. Andrzej Zoll, a której pierwszym honorowym przewodniczącym był Jan Nowak-Jeziorański†, zasiadają znane osobistości oraz laureaci głównych nagród poprzedniej edycji. Kapituła przy ocenie zgłaszanej inicjatywy bierze pod uwagę jej społeczne znaczenie, innowacyjność, wpływ na rozwój i konkurencyjność miejscowości, efektywność oraz przejrzystość wykorzystania środków społecznych. Ponadto Kapituła uwzględnia stabilność instytucjonalną danej organizacji, przestrzeganie etycznych metod w działaniu, a także jakość współpracy z administracją publiczną oraz innymi instytucjami. Wyróżnione organizacje otrzymują nagrody pieniężne, które najczęściej służą kontynuacji podejmowanych przedsięwzięć.

MONIKA DOMINIK

Uczestniczyła w pierwszej edycji programu „Liderzy" - rozwijała swoje umiejętności i wiedzę w zakresie budowania partnerstwa lokalnego, zarządzania zespołem, planowania własnego rozwoju, a także umacniania zdolności liderskich. Zrealizowała również projekt „Jarmark zabaw dawnych" poświęcony międzypokoleniowej wymianie wiedzy i doświadczeń dotyczących form spędzania czasu wolnego na przełomie kilkudziesięciu lat w powiecie biłgorajskim.

Monika Dominik jest z wykształcenia pedagogiem oraz specjalistą prawa UE i zarządzania projektami UE. Uczestniczyła w trzech innych przedsięwzięciach PAFW, koordynując projekty w ramach programu „Przemiany w Regionie" (RITA) oraz „Działaj Lokalnie"; jest również Specjalistą ds. Funduszy UE w programie „EURO-NGO". Ponadto prowadzi szkolenia z pracy projektowej dla ROSzEFS w Lublinie.

W programie „Liderzy", pod opieką tutora – Zdzisława Hofmana, Prezesa Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów „Klanza" – przez 12 miesięcy pracowała nad podniesieniem swoich kompetencji. Doświadczenia zdobyte w programie wykorzystuje z sukcesem w swojej działalności społecznej – utworzyła Fundację Aktywności Obywatelskiej, która wspiera rozwój lokalny.

Kierowana przez Monikę Dominik Fundacja Pomocy Dzieciom „Krzyk" w Biłgoraju, m.in. w ramach programu „RITA" realizuje wspólne projekty z organizacjami z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, głównie z Ukrainy i Mołdowy, w dziedzinie pedagogiki oraz organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

„AKTYWIZACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA OSÓB WYKLUCZONYCH"

Projekt, realizowany w okresie wrzesień 2004 – lipiec 2005 na terenie gminy Kwilcz w województwie wielkopolskim, był jednym z przedsięwzięć dofinansowanych w ramach konkursu grantowego programu „Bezrobocie – co robić?".

Uczestniczyła w nim grupa osób bezrobotnych, pochodzących w znacznej mierze ze środowisk dawnych Państwowych Gospodarstw Rolnych. Działania skierowane do uczestników projektu (edukacja, rozwój zatrudnienia socjalnego, przygotowanie do podjęcia pracy, wspieranie przedsiębiorczości społecznej) miały na celu ułatwić im uczestnictwo w różnych formach zatrudnienia i zapobiegać wykluczeniu społecznemu. Ważnym elementem wsparcia były warsztaty z zakresu podstaw działalności gospodarczej. Duży nacisk położono także na uczestnictwo w zajęciach o charakterze terapeutycznym, mających na celu przełamanie wśród bezrobotnych syndromu bezradności i tworzenie więzi społecznych. Beneficjenci uzyskali również wiedzę dotyczącą rzemiosła oraz nowych form upraw, tak aby w ramach posiadanych zasobów i zdobytych umiejętności, mogli sami stworzyć sobie stanowisko pracy. W realizację projektu była zaangażowana grupa ekspertów, w tym psycholodzy i doradca zawodowy.

W ramach przedsięwzięcia prowadzonego przez Stowarzyszenie Regionalny Ośrodek Socjalno-Edukacyjny „Dla Ludzi i Środowiska", aktywizacją zawodową zostały objęte 83 osoby. Partnerem w realizacji projektu była Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka" oraz samorząd lokalny.

W roku 2005, w VII edycji Konkursu, Kapituła nagrodziła 19 organizacji. Patronat nad uroczystością wręczenia nagród, która jak co roku odbyła się w Święto Niepodległości 11 listopada w Krakowie, objął Ks. Kardynał Stanisław Dziwisz. Nagrodę Główną dla organizacji o zasięgu regionalnym przyznano Stowarzyszeniu na Rzecz Polesia Lubelskiego w Podedwórzach. Trzy Nagrody Honorowe otrzymali: Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Caritas Polska oraz Fundacja ABC XXI. Lista wszystkich Laureatów dostępna jest na www.propublicobono.pl.

W okresie VII edycji Konkursu toczyły się przygotowania do Kongresu Obywatelskiego „W stronę rozwoju opartego na wartościach i dialogu", który odbył się 12 listopada w Warszawie. Celem Kongresu, zorganizowanego przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku, było stworzenie platformy dyskusji i wymiany poglądów dla ludzi z różnych środowisk społecznych oraz zwiększenie zaangażowania obywateli w sprawy publiczne. W 50 panelach i sesjach tematycznych uczestniczyło ponad 800 osób.

Fakty i liczby:

- *7 edycji Konkursu*
- *133 nagrodzone inicjatywy*

Realizator programu:

Fundacja „Konkurs Pro Publico Bono"

EURO-NGO: jak pozyskiwać środki UE

Realizowany od 2003 roku program ma na celu tworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania organizacji pozarządowych po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. W ramach programu powstał ogólnodostępny system informowania i doradztwa w zakresie zasad i mechanizmów funkcjonowania funduszy unijnych dla liderów inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych, w szczególności tych z małych miast i wsi.

W 2005 roku 160 Specjalistów – wyłonionych w drodze ogólnopolskiego konkursu i przeszkolonych w latach 2003-2004 – pracując w kilkuosobowych zespołach w każdym województwie, świadczyło usługi informacyjno-doradcze dla organizacji pozarządowych w zakresie dostępu do środków unijnych. Z usług tych skorzystało łącznie ponad 3 tysiące osób. Odbyło się 100 szkoleń i 134 spotkania informacyjne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych. Dzięki pomocy Specjalistów przygotowano 173 wnioski o dofinansowanie ze środków europejskich, z czego 85 otrzymało dotacje na łączną kwotę 18.4 mln USD. Powstały 52 projekty partnerskie, z udziałem kilku organizacji pozarządowych lub organizacji i podmiotów z innych sektorów, z których dotychczas 8 otrzymało dofinansowanie.

Specjaliści „EURO-NGO" przy świadczeniu usług dla organizacji współpracowali z Łącznikami ds. Funduszy Strukturalnych (ustanowionych z inicjatywy Fundacji im. Stefana Batorego) oraz z Przedstawicielstwem Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli.

4

Dodatkowym elementem programu w roku 2005 był Konkurs Mikrograntów, służący wsparciu procesu konsultacji społecznych Narodowego Planu Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 i umożliwieniu udziału w nich organizacjom pozarządowym. W ramach konkursu wsparto 32 lokalne inicjatywy na terenie całej Polski, takich jak: konferencje, seminaria czy spotkania z ekspertami.

Dzięki doświadczeniu zdobytemu w programie, 11 ośrodków regionalnych realizatora programu - Sieci SPLOT - jest jednocześnie zaangażowanych (obok „EURO-NGO") w program Regionalnych Ośrodków Szkoleniowych Europejskiego Funduszu Społecznego (ROSzEFS), będącego publicznym systemem wsparcia dla wszystkich potencjalnych beneficjentów Europejskiego Funduszu Społecznego.

Fakty i liczby:

- *Sieć ponad 150 Specjalistów „EURO-NGO"*
- *10.5 tysiąca osób uzyskało informacje i porady (w tym ponad 3 tysiące osób w roku 2005)*
- *Porady Specjalistów przez Internet: www.euro-ngo.org.pl*

Realizator programu:

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT

Wieś Aktywna - budowanie społeczeństwa informacyjnego (e-VITA)

Przedsięwzięcie wyrasta z doświadczeń programu „VITA", realizowanego w latach 2001-2003. Jego celem jest promocja wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju lokalnym. Jest ono skierowane do społeczności wsi i małych miast – do samorządu, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i młodzieży.

Program pilotażowy realizowany jest w sześciu gminach wybranych w drodze konkursu: Białogardzie, Cekcynie, Małym Płocku, Reczu, Stoszowicach, Zelowie. W gminach tych zaplanowano i zbudowano infrastrukturę teleinformatyczną w 41 instytucjach samorządu lokalnego, którym dostarczono szerokopasmowy, publiczny dostęp do Internetu (m.in. w szkołach, bibliotekach, urzędach gmin, i gminnych centrach informacji). Oferta programu zawierała także szkolenia, doradztwo oraz granty na realizację lokalnych projektów wykorzystania nowych technologii.

Dzięki programowi jego uczestnicy zwiększyli swoje umiejętności wykorzystania komputerów i Internetu w pozyskiwaniu miejsc pracy, rozwoju gospodarstw i przedsiębiorstw oraz w realizacji różnych projektów społecznych. Samorządy uzyskują również wiedzę niezbędną przy opracowywaniu projektów finansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Doświadczenia i wiedza zdobyte w trakcie pilotażu są przekazywane innym lokalnym społecznościom podczas seminariów, za pośrednictwem publikacji oraz portalu internetowego – „Witryny Wiejskiej" (www.witrynawiejska.org.pl).

STOWARZYSZENIE NA RZECZ AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW POLESIA LUBELSKIEGO

Nagroda Główna w Konkursie „Pro Publico Bono" dla organizacji o zasięgu regionalnym w 2005 roku.

Stowarzyszenie z gminy Podedwórze w województwie lubelskim zajmuje się podtrzymywaniem tradycji narodowej, pielęgnowaniem polskości oraz rozwojem świadomości obywatelskiej i kulturowej, a także promocją zatrudnienia i aktywizacją osób bezrobotnych. Poprzez kursy „Agroturystyka" i „Zachowajmy dziedzictwo kultury" przygotowuje mieszkańców do poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu poza rolnictwem. Ponadto prowadzi zajęcia poświęcone „Dziedzictwu kulturowemu w regionie" dla nauczycieli, uczniów i turystów oraz organizuje wymianę kulturową z Białorusią.

W Konkursie organizacja została nagrodzona za program „Rozwój przedsiębiorczości na wsi w oparciu o dziedzictwo kulturowe i zasoby środowiska naturalnego". Inicjatywa, mająca na celu poprawę życia mieszkańców, zrodziła się na warsztatach „Zachowajmy dziedzictwo kultury". Jej efektem było powstanie Ośrodka Edukacji Regionalnej, gdzie stworzono możliwość uczestnictwa w codziennych zajęciach, takich jak ubijanie masła, pranie w balii czy zajęcia w kuźni.

W latach 2003-2004, dzięki inicjatywie Ośrodka, został wyremontowany budynek szkoły w Podedwórzu, a także utworzono 2 pracownie etnograficzne oraz 3 rękodzielnicze. Na terenie Ośrodka powstał plac zabaw dla dzieci. Przeszkolono 25 mieszkańców gminy, z których 15 współpracuje z Ośrodkiem, prowadząc ciekawe zajęcia poświęcone edukacji regionalnej.

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

GMINA STOSZOWICE

W pilotażowej edycji programu „e-VITA", w sześciu gminach w różnych regionach Polski, wdrożono modelowe projekty nowoczesnej infrastruktury informatycznej, obejmujące swoim zakresem sieć teleinformatyczną, łączącą najważniejsze urzędy i instytucje gminne, szkoły, biblioteki, ośrodki pomocy społecznej. Jedną z takich gmin są Stoszowice w województwie dolnośląskim. W skład gminy wchodzi 11 wsi zamieszkanych przez blisko 6 tysięcy osób.

Gmina, która wiąże swoją przyszłość z rozwojem turystyki, przeznaczyła aż 10 procent rocznego budżetu jako wkład własny uczestnictwa w programie. Na pytanie, dlaczego Stoszowice postanowiły zainwestować w lokalną sieć teleinformatyczną, wójt gminy Patryk Wild odpowiada bez wahania: – Uważamy, że dzięki dostępowi do sieci zyskamy szansę na rozwój cywilizacyjny i gospodarczy, że zarobimy przez to na inne inwestycje.

Po zakończeniu projektu dostęp do Internetu będzie mieć blisko 80 procent mieszkańców gminy – do odbiorców indywidualnych sygnał dociera drogą radiową. Położony został także światłowód o długości 20 km, który połączył wszystkie miejscowości oraz instytucje samorządowe.

Władze Stoszowic liczą, że dzięki tak nowoczesnej inwestycji teleinformatycznej zahamują migrację mieszkańców ze wsi do miasta, więcej wykształconych osób zamieszka w ich gminie, tworząc lepiej zorganizowaną wspólnotę samorządową. Łatwiej też będzie skorzystać z usług administracji oraz szybciej załatwić urzędowe sprawy za pomocą Internetu, zamiast jechać kilka czy kilkanaście kilometrów do siedziby gminy. Szeroki dostęp do IT zwiększy atrakcyjność inwestycyjną gminy, pojawią się także nowe możliwości zatrudnienia dzięki rozwinięciu oferty turystycznej w Internecie.

Partnerzy PAFW – Fundacja Wspomagania Wsi i Cisco Systems wraz z Cisco Foundation – wnieśli znaczne środki własne na realizację wspólnego programu.

Fakty i liczby:

- *6 gmin w pilotażowej fazie programu: blisko 1200 osób nauczyło się posługiwać komputerem*
- *22 lokalne projekty wykorzystania IT w rozwoju wsi*
- *19 publicznych punktów darmowego dostępu do Internetu w 12 miejscowościach*

Realizator programu:
Fundacja Wspomagania Wsi

Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych (FIMANGO)

Program został zainicjowany w roku 2001. Jego celem jest poprawa jakości zarządzania finansami w instytucjach typu non–profit. Do końca 2005 roku zrealizowano trzy edycje programu, w trakcie których w bezpłatnych szkoleniach wzięło udział ponad 1000 księgowych i osób odpowiedzialnych za finanse w organizacjach pozarządowych, w większości z małych miejscowości.

Uczestnicy zdobyli wiedzę m.in. na temat ustawy o rachunkowości, procedur zamówień publicznych, prowadzenia działalności gospodarczej, pisania wniosków o dotacje, współpracy z samorządem lokalnym, rozliczeń ze sponsorem. Zainteresowaniem cieszyły się zajęcia na temat bankowości internetowej i prowadzenia księgowości komputerowej. W szkoleniach wykorzystuje się najnowsze technologie informatyczne.

Uzupełnieniem szkoleń jest serwis internetowy „Zapytaj Eksperta". Wydano również serię dziesięciu poradników dla księgowych, a także płytę CD z aktami prawnymi i wzorami dokumentów.

Biorąc pod uwagę duże zainteresowanie programem oraz jego przydatność, wysoko ocenioną przez dotychczasowych uczestników, pod koniec 2005 roku uruchomiono czwartą edycję programu. W 2006 roku, w trakcie ośmiu sesji, bezpłatnie przeszkolonych zostanie kolejnych 300 osób.

Partnerem współfinansującym program jest Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga.

Fakty i liczby:

- *Ponad 1000 przeszkolonych osób na 40 kursach – od 2000 roku*
- *442 osoby przeszkolone podczas 14 kursów w 2005 roku*
- *10 poradników w łącznym nakładzie 14 tysięcy egzemplarzy oraz 2 płyty CD w nakładzie 3.5 tysiąca egzemplarzy*
- *Serwis internetowy „Zapytaj Eksperta" na www.frso.pl*

Realizator programu:
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

4

Obywatel w demokratycznym państwie prawa

Przejrzysta Gmina - Przejrzysta Polska

Akcja „Przejrzysta Polska" stanowi efekt partnerskiej współpracy Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacji im. Stefana Batorego, „Gazety Wyborczej" i Fundacji Agory, Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz Banku Światowego.

Główny cel akcji to wspieranie i nagłaśnianie wysiłków lokalnych społeczności na rzecz poprawy jakości życia publicznego oraz funkcjonowania samorządów, a także pobudzanie aktywności obywatelskiej w małych miastach i wsiach. Adresaci akcji to samorządy lokalne, które przy współpracy z lokalną społecznością dobrowolnie zobowiązały się wprowadzić i udoskonalać stosowanie w swoich gminach i powiatach sześciu zasad dobrego rządzenia: przejrzystości, partycypacji społecznej, przewidywalności, rozliczalności, fachowości, braku tolerancji dla korupcji.

Pilotażowym etapem „Przejrzystej Polski" była „Przejrzysta Gmina" – przeprowadzony w 2004 roku program dla piętnastu gmin i jednego powiatu. Udział w akcji polegał na zrealizowaniu sześciu zadań obowiązkowych oraz zadań dodatkowych przyporządkowanych do każdej z zasad dobrego zarządzania. Przykładowe zadania to: opracowanie kodeksu etycznego urzędnika i radnego, stworzenie mapy inicjatyw lokalnych, opracowanie materiału przybliżającego strategię i budżet gminy, przygotowanie opisu usług świadczonych w samorządzie. Samorządy informowały o realizacji zadań na specjalnej stronie internetowej, co było następnie weryfikowane przez zespół ekspertów.

W 2005 roku 16 samorządów, które uczestniczyły w fazie pilotażowej, a także 8 ekspertów programu pełniło rolę konsultantów dla akcji masowej „Przejrzysta Polska", do której zgłosiło się prawie 800 samorządów z całej Polski (w tym Warszawa i prawie wszystkie duże miasta), gotowych wcielać w życie zestaw zadań wypracowanych w fazie pilotażowej. Otrzymały one szczegółowy opis zadań do wyboru i wdrożenia oraz możliwość skorzystania z cyklicznych spotkań konsultacyjnych w swoich województwach i konsultacji indywidualnych na życzenie.

W akcję masową włączone również były organizacje pozarządowe i media lokalne – ich zadaniem było monitorowanie wdrażania zadań przez samorządy. Na stronie internetowej akcji (www.przejrzystapolska.pl) prowadzone były fora dyskusyjne, na których każdy mieszkaniec mógł komentować przebieg akcji w swoim samorządzie. Termin zakończenia realizacji zadań upłynął w grudniu 2005 roku. Akcję z sukcesem ukończyły 403 samorządy. Otrzymały one specjalny Certyfikat Uczestnictwa w marcu 2006 r.

PUBLIKACJE „FIMANGO"

W 2005 r. ukazały się kolejne dwie bezpłatne publikacje z serii „Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych".

Wznowiona została także publikacja „Audyt w organizacjach pozarządowych".

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

MUROWANA GOŚLINA – PRZEJRZYSTY URZĄD I GMINA

Murowana Goślina jest jedną z największych gmin w województwie wielkopolskim. W jej skład wchodzi 38 wsi zamieszkałych przez ponad 15 tysięcy mieszkańców. Jako jedyna z Wielkopolski uczestniczyła w 2004 roku w pilotażowym programie „Przejrzysta Gmina", a następnie przystąpiła do masowej akcji „Przejrzysta Polska", mającej na celu przeciwdziałanie korupcji, poprawę jakości życia publicznego i usprawnienie funkcjonowania urzędów gminnych tak, by mieszkańcy byli fachowo i życzliwie obsługiwani.

Gmina może poszczycić się przejrzystym systemem zarządzania, pracownicy Urzędu to profesjonaliści zatrudnieni w drodze konkursu, a burmistrz Tomasz Łęcki na drzwiach samochodu ma naklejkę „Nie biorę łapówek". Wszyscy urzędnicy muszą znać obcy język.

Jednym z osiągnięć pracowników Urzędu jest przygotowanie i zastosowanie w praktyce kodeksu etycznego, który nazwali Deklaracją Ideową Pracowników Urzędu Miasta i Gminy. Ujednolicił on sposób postępowania z interesantami. – Jesteśmy tu po to, żeby pomagać mieszkańcom, więc potrzeba stworzenia takiej deklaracji wyszła od nas samych. Wszyscy przeszliśmy stosowne szkolenie i to się udaje – twierdzą urzędnicy z Murowanej Gośliny.

W akcji „Przejrzysta Polska" gośliński samorząd pełnił rolę konsultanta – pomagał i podpowiadał innym gminom z Wielkopolski, na jakie trudności mogą natrafić przy realizacji poszczególnych zadań. Udział w akcji przyczynił się do sprawniejszego funkcjonowania Urzędu, zdynamizował jego pracę oraz spowodował, że jest on bardziej przyjazny dla mieszkańców.

Fakty i liczby:

- *Blisko 800 samorządów uczestniczących w akcji, 403 otrzymały certyfikat*
- *170 partnerów społecznych – organizacji pozarządowych i mediów lokalnych*
- *132 szkolenia i warsztaty z udziałem ponad 2 tysięcy przedstawicieli samorządów*

Realizator programu:
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Obywatel i Prawo

Celem programu, rozpoczętego w roku 2002, jest wspomaganie rozwoju różnych społecznych form poradnictwa obywatelskiego i informacji prawnej poprzez wspieranie organizacji pozarządowych, udzielających bezpłatnych, specjalistycznych informacji prawnych i porad, a przez to zapewnienie osobom indywidualnym, zwłaszcza z grup społecznie marginalizowanych i z małych miejscowości, pomocy w trudnych sytuacjach życiowych.

W pierwszej edycji programu dofinansowano 22 projekty dotyczące poradnictwa dla ogółu obywateli. Realizowały je głównie Biura Porad Obywatelskich oraz Uniwersyteckie Kliniki Prawa.

W połowie roku 2005 uruchomiono drugą, dwuletnią edycję programu, w ramach której równolegle prowadzone są dwa typy działań: finansowe wspieranie poradniczych organizacji pozarządowych wybranych w drodze konkursu grantowego oraz opracowywanie rekomendacji i pilotażowe wdrażanie systemowych rozwiązań na rzecz ułatwiania obywatelom dostępu do pomocy prawnej przez Radę Ekspertów.

W konkursie grantowym dofinansowano 29 projektów. 17 grantów (łącznie ponad 200 tysięcy USD) przyznano na prowadzenie oraz podnoszenie jakości bezpłatnej, specjalistycznej informacji i poradnictwa prawnego dla ściśle określonych grup osób – np. niepełnosprawnych, upośledzonych umysłowo, imigrantów, ofiar przestępstw i przemocy, pacjentów i chorych, rodzin osób zaginionych, bezrobotnych, etc. 12 grantów (łącznie prawie 150 tysięcy USD) przyznano na prowadzenie oraz podnoszenie jakości ogólnodostępnego, bezpłatnego poradnictwa obywatelskiego i informacji prawnej dla szerokiego grona osób indywidualnych. Wszystkie projekty bazują na współpracy z samorządem terytorialnym, sądami, korporacjami prawniczymi czy szkołami wyższymi, przez co mają szansę przyczynić się do uzyskiwania większej stabilizacji instytucjonalnej i finansowej przez realizujące je organizacje.

W ramach prac Rady Ekspertów zdefiniowano podstawowe bariery w dostępie obywateli do pomocy prawnej. Określono również kierunki działań w celu ich niwelowania – są one przedmiotem pięciu projektów pilotażowych: przeprowadzenie litygacji strategicznej w zakresie wybranego problemu związanego z dostępem obywatela do pomocy prawnej, opisanie i upo-

wszechnienie metod opracowywania i skutecznej dystrybucji informatorów prawnych dla obywateli, upowszechnienie w wybranym mieście mediacji cywilnej jako alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów, poprawa współpracy organizacji pozarządowych z korporacjami prawniczymi na rzecz zwiększania dostępu najuboższych do pomocy prawnej, organizacja debat publicznych na temat ograniczeń dostępu obywateli do pomocy prawnej i badań nad działaniem prawa w Polsce. Efekty tych projektów będą szeroko upowszechniane wśród pozarządowych organizacji poradniczych, w środowisku prawników oraz wśród decydentów i administracji wymiaru sprawiedliwości. Program został objęty patronatem prasowym „Gazety Prawnej".

Fakty i liczby:

- *50 dofinansowanych projektów w dwóch edycjach programu*
- *Blisko 40 tysięcy bezpłatnych porad obywatelskich i prawnych*
- *Blisko 200 seminariów i warsztatów, 34 spotkania i konferencje*
- *20 publikacji w nakładzie ponad 50 tysięcy egzemplarzy*

Realizator programu:
Instytut Spraw Publicznych

Wspieranie Reform Prawnych – Szkolenia Komputerowe

W latach 2001-2005 Fundacja realizowała program, którego celem było wsparcie podejmowanych działań na rzecz poprawy efektywności wykonywania zawodu przez pracowników wymiaru sprawiedliwości w Polsce. W ramach programu zorganizowano system szkoleń w wykorzystaniu nowoczesnych technik komputerowych. Utworzono centra edukacji komputerowej – w Białymstoku, Wrocławiu, Szczecinie, Krakowie oraz w Gdańsku i Warszawie.

Każde centrum wyposażono w kilkanaście stanowisk komputerowych oraz drukarki, skanery i projektory multimedialne. Tematyka zajęć obejmuje: podstawy obsługi komputera, pracę z edytorami tekstów, specjalistyczne programy prawnicze, a także wykorzystanie Internetu w usprawnieniu komunikacji i zdobywaniu informacji.

Dzięki sprawnej organizacji szkoleń i dużemu zaangażowaniu samych sędziów, którzy społecznie nadzorowali przebieg szkoleń w centrach, koszt zajęć jest znacznie niższy od innych tego typu szkoleń oferowanych w Polsce. Wysoki poziom kursów oraz liczba przeszkolonych osób dowodzą, że opracowana metoda i program szkoleń sprawdziły się.

Po planowanym na rok 2006 zakończeniu finansowania przez PAFW, szkolenia w ośrodkach będą kontynuowane ze środków własnych sądów, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz z innych źródeł.

BIURO PORAD OBYWATELSKICH W KIJEWIE KRÓLEWSKIM

Biuro Porad Obywatelskich w Kijewie Królewskim zostało założone w 2005 roku dzięki wsparciu w ramach programu „Obywatel i Prawo" oraz przy ścisłej współpracy z władzami samorządowymi gminy. Celem projektu, realizowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Kijewo Królewskie, jest zapewnienie szerokiego dostępu do informacji i pomocy obywatelskiej mieszkańcom wsi i miasteczek na terenie gminy i powiatu.

Biuro powstało w odpowiedzi na konkretne potrzeby społeczne na terenie powiatu (brak pracy, ubóstwo, brak perspektyw rozwoju). W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji najsłabszych członków społeczności, władze gminy i Stowarzyszenia uznały, że konieczne jest istnienie skutecznego systemu bezpłatnej informacji, poradnictwa obywatelskiego, poprzez dostarczanie rzetelnej informacji i porad dla osób w trudnej sytuacji życiowej. – Jesteśmy tu po to, żeby ludzie uwierzyli, że mogą skutecznie dochodzić swych praw – deklaruje Jarosław Ciemniewski z Biura Porad Obywatelskich w Kijewie.

Pracownicy i wolontariusze odbyli szereg szkoleń, prowadzonych przez Związek Biur Porad Obywatelskich z Warszawy, a Biuro w Kijewie Królewskim zostało przyjęte do ogólnopolskiej sieci BPO. Obecność w strukturach tej sieci przekłada się na wsparcie merytoryczne, możliwości stałego doskonalenia doradców, jak również obiektywnej oceny jakości działań BPO w Kijewie.

Klienci Biura Porad Obywatelskich w Kijewie Królewskim korzystają z porad osobiście, pocztą, telefonicznie, faksem oraz przez Internet. Podstawową grupę odbiorców projektu stanowią osoby ubogie, zagrożone wykluczeniem społecznym lub marginalizacją, bezrobotne, mieszkańcy osiedli popegeerowskich. W 2005 roku BPO udzieliło 63 porady obywatelskie.

4

SZÓSTY ROK DZIAŁALNOŚCI

MARINA BRUTYAN

Pochodzi z Erewania w Armenii. Ukończyła Moskiewski Nowy Prawniczy Instytut (filia w Erewaniu), gdzie obroniła pracę „Prawo autorskie w Republice Armenii i Federacji Rosyjskiej".

Pracuje jako doradca prawny w ormiańskiej Organizacji Charytatywnej „Karawan 88". Dzięki pracy w agencji informacyjnej „Arminfo" Marina zdobyła również doświadczenie w pracy dziennikarskiej.

W ramach Programu im. Lane'a Kirklanda, w roku akademickim 2005/06 studiowała na Uniwersytecie Wrocławskim, na Wydziale Nauk Społecznych w Zakładzie Komunikowania Społecznego i Dziennikarstwa, gdzie pod kierunkiem dr. Igora Borkowskiego obroniła pracę dyplomową pt. „Wolność słowa i mass media". Podczas pobytu w Polsce Marina pracowała równolegle jako korespondent dla agencji informacyjnej „Arminfo". Swoje dalsze plany zawodowe wiąże z dziennikarstwem.

Fakty i liczby:

- *6 centrów komputerowych*
- *Ponad 6 tysięcy przeszkolonych osób*
- *384 kursy komputerowe*

Realizator programu:

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia"

Dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji

Stypendia im. Lane'a Kirklanda

Program realizowany od roku 2000 ma na celu przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie transformacji ustrojowej przedstawicielom krajów Europy Środkowo-Wschodniej w ramach dwusemestralnych studiów uzupełniających na polskich uczelniach. Program adresowany jest do kandydatów z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Gruzji, Mołdowy oraz Litwy i Słowacji, a od roku akademickiego 2005/06 także z Armenii. W ramach indywidualnych programów nauczania w każdym roku akademickim około 50 stypendystów Kirklanda zajmuje się wybranymi aspektami ekonomii i zarządzania, administracji publicznej i biznesu, prawa, nauk społecznych i politycznych.

Program rozpoczyna się we wrześniu kursem przygotowawczym, którego celem jest przekazanie i usystematyzowanie wiedzy z zakresu historii, sytuacji politycznej i społecznej Polski. Następnie stypendyści realizują swoje indywidualne programy na uczelniach Warszawy, Krakowa, Poznania, Wrocławia i Lublina, przygotowując, pod kierunkiem opiekunów naukowych, prace semestralne i dyplomowe. Organizowane są zjazdy integracyjno-merytoryczne oraz staże w instytucjach państwowych i prywatnych.

W latach 2000-2006 w programie uczestniczyło 223 stypendystów; z Ukrainy – 112 osób, Białorusi – 65, Rosji (Obwód Kaliningradzki) – 13, Litwy – 11, Słowacji – 9, Gruzji – 7, Mołdowy – 4 i Armenii – 2. Największe grupy reprezentowały następujące dziedziny: ekonomii i zarządzania – 81 osób, prawa – 42 i administracji publicznej – 38. Przeważały osoby pracujące naukowo (80), przedstawiciele biznesu (43) i urzędnicy (41).

Po zakończeniu programu kontakt z absolwentami utrzymywany jest dzięki biuletynowi oraz stronie internetowej www.programkirklanda.engo.pl. W 2005 roku odbyła się w Warszawie druga Konferencja Stypendystów Kirklanda, poświęcona m.in. integracji Polski z Unią Europejską. Uczestniczyło w niej 120 absolwentów programu z lat 2000-2005.

4

Fakty i liczby:

- *223 stypendystów z 8 krajów*
- *Witryna internetowa www.programkirklanda.engo.pl*

Realizator programu:

Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta

Przemiany w Regionie (RITA)

Rozpoczęty w 2001 roku program jest adresowany do organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych, które chcą dzielić się polskimi doświadczeniami w zakresie przemian społeczno-gospodarczych z partnerami w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

W pięciu edycjach programu przyznano dotacje w dwóch kategoriach: „Współpracujemy lokalnie", w ramach której wspierano inicjatywy transgraniczne realizowane wspólnie z partnerami z krajów sąsiedzkich, a także „Dzielimy się polskim doświadczeniem" – w jej ramach organizacje pozarządowe oferują partnerom polskie doświadczenia, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wzmacniania trzeciego sektora, przekształceń w samorządzie terytorialnym, rozwoju edukacji oraz funkcjonowania wolnych mediów.

Od 2003 roku nową inicjatywą są wizyty studyjne w Polsce („Study Tours to Poland") dla liderów studenckich i młodych profesjonalistów. Celem wizyt jest przybliżanie realiów Polski oraz Europy obywatelom z krajów regionu, zwłaszcza z Ukrainy, Białorusi i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Mają oni możliwość spotkania się z przedstawicielami życia społecznego, środowisk akademickich, biznesu, poznać działalność organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych, a także nawiązać inne, wartościowe kontakty. W 2005 roku w wizytach studyjnych programu „RITA", których gospodarzami były polskie organizacje pozarządowe, uczestniczyło 517 osób.

Na uwagę zasługuje cykl wizyt dla 200 urzędników i ekspertów z Ukrainy – zorganizowanych w 2005 roku w następstwie „pomarańczowej rewolucji". Ich celem jest m.in. pomoc w przystosowaniu prawa ukraińskiego i praktyki administracji do standardów europejskich.

Fakty i liczby:

- *Łącznie dofinansowano 300 projektów*
- *517 osób z wizytą studyjną w Polsce*
- *Witryny internetowe: www.rita.edudemo.org.pl i www.studytours.pl*

Realizator programu:

Fundacja Edukacja dla Demokracji

KIRILL GORSHKOV – UCZESTNIK WIZYTY STUDYJNEJ W POLSCE

Pochodzi z Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Jest studentem wydziału ekonomicznego Bałtyckiej Państwowej Akademii Floty Rybackiej i działaczem międzynarodowego stowarzyszenia studentów „AIESEC". W 2005 roku gościł w Polsce i odbył staż w Stowarzyszeniu Wspólnota Kulturowa „Borussia" w Olsztynie.

Oto jak wspomina swój pobyt w Polsce: „Najbardziej pożytecznym doświadczeniem było przyjrzenie się pracy polskich organizacji społecznych na przykładzie stowarzyszenia „Borussia". Poznałem organizację pracy, sposoby formułowania celów i zadań, proces przygotowania i realizacji projektów, sfery działalności oraz relacje z samorządem. Dla mnie, jako działacza organizacji społecznej, miało to duże znaczenie. Już podczas stażu zaaranżowałem współpracę między stowarzyszeniem „Borussia" a moim oddziałem „AIESEC". Po powrocie do Kaliningradu wraz z kolegami i koleżankami promowałem projekt „Międzynarodowy wolontariat w ochronie zabytków na Warmii i Mazurach", w ramach którego młodzi ludzie z Polski, Niemiec i Rosji będą pracować na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków Warmii i Mazur. Pomagałem w rekrutacji uczestników."

Dzięki nawiązanym podczas stażu kontaktom Kirill Gorshkov przyjechał do Polski ponownie w sierpniu 2005 roku i uczestniczył w warsztatach plastycznych zorganizowanych k. Olsztyna.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE I OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

5

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Do Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności:

Naszym zdaniem, załączony bilans, sprawozdanie z działalności operacyjnej oraz sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych przedstawiają rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (zwanej dalej „Fundacją") na dzień 31 grudnia 2005 r. oraz zmiany aktywów netto i przepływów środków pieniężnych za rok zakończony tą datą, stosownie do zasad rachunkowości ogólnie przyjętych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Sporządzenie tego sprawozdania finansowego jest obowiązkiem Zarządu Fundacji. Naszym obowiązkiem jest wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego badania. Badanie przeprowadziliśmy stosownie do standardów badania sprawozdań finansowych przyjętych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, które wymagają, abyśmy zaplanowali i przeprowadzili badanie w celu osiągnięcia zadowalającej pewności, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów. Badanie obejmuje sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym, ocenę stosowanych zasad rachunkowości oraz istotnych oszacowań dokonanych przez Zarząd oraz ogólną ocenę prezentacji sprawozdania finansowego. Uważamy, że nasze badanie stanowi wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

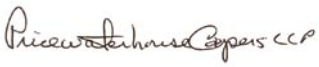

24 kwietnia 2006 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

5

Bilans na 31 grudnia 2005 r.

Aktywa

AKTYWA:

Inwestycje w wartości godziwej:	
Inwestycje kapitałowe (Nota 6)	$ 167.803.313
Papiery wartościowe o stałej stopie dochodu (Nota 6)	36.041.000
Pozostałe środki pieniężne (Nota 6)	26.598.393
Należność od zarządzającego inwestycjami (Nota 6)	7.942.705
	238.385.411
Środki pieniężne (Nota 6)	143.344
Środki trwałe netto (Nota 7)	85.537
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i pozostałe aktywa	53.259
Aktywa razem	$ 238.667.551

Zobowiązania i aktywa netto nie podlegające ograniczeniom

ZOBOWIĄZANIA:

Zobowiązania z tytułu dotacji (Noty 1, 5)	$ 3.048.236
Zobowiązania i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	207.846
Zobowiązania razem	3.256.082
AKTYWA NETTO NIE PODLEGAJĄCE OGRANICZENIOM (NOTY 2, 4):	235.411.469
Zobowiązania i aktywa netto nie podlegające ograniczeniom razem	$ 238.667.551

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z działalności operacyjnej za rok zakończony 31 grudnia 2005 r.

ZMIANY AKTYWÓW NETTO NIE PODLEGAJĄCYCH OGRANICZENIOM:

Przychody:	
Odsetki i dywidendy	$ 4.346.083
Zrealizowany i nie zrealizowany zysk netto na papierach wartościowych	10.581.336
Dofinansowanie	2.000
Przychody razem	14.929.419
Koszty:	
Wynagrodzenia i świadczenia pracownicze	865.013
Koszty działalności operacyjnej	467.526
Koszty wynajmu	145.838
Amortyzacja	23.305
Koszty operacyjne razem	1.501.682
Koszty konferencji	89.489
Koszt razem	1.591.171
Nadwyżka przychodów nad kosztami, przed odliczeniem dotacji	13.338.248
Dotacje (noty 1, 5)	(9.053.311)
Łączny wzrost wartości aktywów netto nie podlegających ograniczeniom	4.284.937
Aktywa netto nie podlegające ograniczeniom na początek roku	231.126.532
Aktywa netto nie podlegające ograniczeniom na koniec roku	$ 235.411.469

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2005 r.

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:	
Wzrost aktywów netto niepodlegających ograniczeniom	$ 4.284.937
Korekty w celu uzgodnienia wzrostu aktywów netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej:	
Zrealizowany i nie zrealizowany zysk netto na papierach wartościowych	(10.581.336)
Amortyzacja	23.305
Zmniejszenie stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i pozostałych aktywów	35.712
Zmniejszenie stanu zobowiązań	(23.364)
Zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu dotacji	(205.086)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(6.465.832)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej:	
Przychody ze sprzedaży/umorzenia papierów wartościowych	95.180.130
Nabycie papierów wartościowych	(93.079.478)
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego	(64.167)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	2.036.485
Zmiana stanu środków pieniężnych	(4.429.347)
Środki pieniężne na początek roku	4.572.691
Środki pieniężne na koniec roku	$ 143.344

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego.

Informacja Dodatkowa do Sprawozdania Finansowego na dzień 31 grudnia 2005 r.

1. Organizacja Fundacji

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (zwana dalej „Fundacją") jest amerykańskim podmiotem niemającym na celu generowania zysku, który został założony 11 sierpnia 1999 r. na mocy umowy pomiędzy Polsko-Amerykańskim Funduszem Przedsiębiorczości (zwanym dalej „Funduszem") a Rządem Stanów Zjednoczonych. Fundacja została powołana do realizacji celów określonych w Ustawie z 1989 r. o wspieraniu demokracji w Europie Wschodniej („Support for East European Democracy Act") poprzez rozwijanie skutecznych programów i sprawdzonych w praktyce działań Funduszu, a także podejmowanie innych inicjatyw rozwojowych, służących umacnianiu pomyślnego przejścia Polski do demokracji i gospodarki rynkowej.

Fundacja koncentruje swoje wysiłki na czterech głównych obszarach tematycznych: (i) inicjatywy w zakresie edukacji, (ii) rozwój społeczności lokalnych, (iii) upowszechnianie polskich doświadczeń związanych z transformacją oraz (iv) obywatel w demokratycznym państwie prawa. Do realizacji celów związanych z indywidualnymi dotacjami Fundacja wyszukuje organizację zewnętrzną, zarządzającą danym programem (zazwyczaj dobrze funkcjonującą polską organizację pozarządową), co pozwala na optymalne wykorzystanie zasobów Fundacji.

Za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Fundacja otworzyła w Polsce swoje przedstawicielstwo, którego celem jest promocja Fundacji, gromadzenie informacji oraz doradzanie Fundacji w związku z realizacją jej zadań.

2. Podstawa prezentacji sprawozdania finansowego

Zgodnie z powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zasadami prowadzenia rachunkowości dla organizacji nienastawionych na generowanie zysku, Fundacja jest zobowiązana do klasyfikacji informacji o swojej działalności i sytuacji finansowej w podziale na grupy aktywów netto. Zgodnie z Umową o udzielenie dotacji (określoną w Nocie 4) na dzień 31 grudnia 2005 r. całość salda aktywów netto sklasyfikowano jako niepodlegające ograniczeniom. Aktywa netto niepodlegające ograniczeniom to takie aktywa netto, które nie są ograniczone warunkami narzuconymi przez fundatora.

3. Podstawowe zasady rachunkowości

Szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zasadami rachunkowości wymaga od kierownictwa dokonania szacunków i przyjęcia założeń, mających wpływ na wysokość wykazywanych aktywów i zobowiązań oraz wykazywanie aktywów i zobowiązań warunkowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, jak również na wysokość wykazywanych przychodów kosztów w okresie sprawozdawczym. Rzeczywiste wyniki mogą różnić się od danych szacunkowych.

Inwestycje

Inwestycje kapitałowe oraz papiery wartościowe o stałej stopie dochodu wycenia się zazwyczaj na podstawie ceny zamknięcia podawanej przez najważniejsze giełdy. Jednakże niektóre papiery wartościowe wycenia się na podstawie ich rentowności lub cen papierów wartościowych o porównywalnej jakości, kuponie, zapadalności czy rodzaju oraz informacji o ich wartości pochodzących od maklerów i dealerów. Inwestycje i papiery wartościowe uznane przez zarządzającego inwestycjami za niepłynne i/lub nieposiadające łatwej do ustalenia wartości rynkowej („inwestycje specjalne"), wycenia się na podstawie aktualnych oszacowań dokonanych przez zarządzającego funduszem. Z uwagi na fakt, że inwestycje specjalne nie są łatwo zbywalne, ich szacunkowa wartość może różnić się od wartości, jaka zostałaby przyjęta, gdyby istniał na nie aktywny rynek.

Fundacja korzysta z usług profesjonalistów w zakresie zarządzania inwestycjami, którzy nadzorują stan inwestycji Fundacji i podejmują decyzje inwestycyjne zgodnie z jego polityką inwestycyjną.

Środki pieniężne

Dla celów sprawozdania z przepływu środków pieniężnych, do pozostałych środków pieniężnych (zrównanych z nimi) Fundacja zalicza wszystkie instrumenty finansowe o wysokiej płynności i terminie zapadalności do trzech miesięcy.

Dotacje

Koszty z tytułu dotacji i zobowiązania z tytułu dotacji są ujmowane odpowiednio w sprawozdaniu z działalności operacyjnej i bilansie z chwilą zatwierdzenia dotacji – zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Dyrektorów - zakończenia negocjacji z odbiorcą dotacji oraz podpisania umowy dotacji przez obie strony.

Przeliczanie walut

Walutą funkcjonalną polskiego przedstawicielstwa Fundacji jest złoty polski. Wydatki dokonywane w złotych są przeliczane na dolary amerykańskie według średniego kursu waluty obowiązującego w danym okresie. Aktywa i pasywa wyrażone w złotych są przeliczane na koniec roku według kursu spot. Różnice kursowe są wykazywane w sprawozdaniu z działalności operacyjnej.

Usługi świadczone bezpłatnie

Członkowie Rady Dyrektorów Fundacji nie otrzymują żadnego wynagrodzenia z tytułu pełnienia swoich obowiązków. Członkowie ci poświęcają znaczną ilość czasu na rzecz Fundacji. W sprawozdaniu finansowym nie uwzględniono kosztów z tytułu otrzymanych w ten sposób nieodpłatnych usług ze względu na brak obiektywnej podstawy do ich wyceny. Polscy członkowie Rady Dyrektorów Fundacji, niebędący członkami Zarządu Fundacji, otrzymują wynagrodzenie za usługi doradcze oraz pracę na rzecz Fundacji. W roku zakończonym 31 grudnia 2005 r. łączne wynagrodzenie polskich członków Rady Dyrektorów wyniosło 36.000 USD.

Amortyzacja

Sprzęt komputerowy, meble, wyposażenie i samochody amortyzowane są metodą liniową w okresie ich gospodarczego użytkowania, który wynosi od trzech do pięciu lat. Inwestycje w obcych środkach trwałych amortyzowane są metodą liniową przez krótszy z następujących okresów: okres ich gospodarczego użytkowania lub okres wynajmu.

Koszty operacyjne

Usługi specjalistyczne, koszty posiedzeń Rady Dyrektorów, koszty podróży, zakwaterowania i wyżywienia poniesione w związku z działalnością Fundacji oraz koszty ogólnego zarządu są klasyfikowane jako koszty operacyjne.

Ryzyko kredytowe
Ryzyko kredytowe to możliwość poniesienia straty z powodu niedotrzymania warunków umowy przez drugą stronę tej umowy. O ile nie zaznaczono inaczej, Fundacja zazwyczaj nie wymaga zabezpieczenia lub innej gwarancji, aby finansować instrumenty, z którymi wiąże się ryzyko kredytowe. Na dzień 31 grudnia 2005 r. ryzyko kredytowe ponoszone przez Fundację dotyczyło głównie instrumentów dłużnych znajdujących się w jej portfelu. Maksymalne ryzyko poniesienia straty z tytułu tych instrumentów finansowych obrazują kwoty przedstawione w bilansie.

4. Dotacje z Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

Zgodnie z umową podpisaną w 1999 r. pomiędzy Funduszem a Rządem Stanów Zjednoczonych oraz na podstawie porozumienia z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Fundusz zwrócił 120 milionów USD ze swoich aktywów Departamentowi Skarbu Stanów Zjednoczonych i wniósł 211 milionów USD do Fundacji do dnia 31 grudnia 2005 r.

Zgodnie z warunkami umowy dotacji zawartej pomiędzy Funduszem a Fundacją, z późniejszymi zmianami („Umowa dotacji"), Fundacja działa na zasadzie funduszu wieczystego, finansującego się w perspektywie długoterminowej z rocznych przychodów generowanych przez fundusz wieczysty ponad kwotę rocznych wypłat na rzecz beneficjentów oraz wydatków określonych w Umowie dotacji.

Zgodnie z warunkami Umowy dotacji, Fundusz ma prawo zażądać zwrotu lub przekazania całości lub dowolnej części funduszu wieczystego wypłaconego lub przekazanego Fundacji, łącznie z odsetkami, jeżeli zaistnieją przyczyny określone w Sekcji 801 ustawy o popieraniu demokracji w Europie Wschodniej („SEED Act").

5. Dotacje oraz zobowiązania z tytułu dotacji

Dotacje
Zgodnie z powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zasadami rachunkowości, Fundacja ma obowiązek zaksięgować w koszty łączną kwotę dotacji z chwilą podpisania umowy dotacji. W miarę opracowywania programów, Fundacja i odbiorca dotacji mogą uzgodnić zmniejszenie kwoty dotacji w celu odzwierciedlenia zmian w programie, których nie można było przewidzieć w chwili podpisywania umowy dotacji. W roku zakończonym 31 grudnia 2005 r. Fundacja podpisała nowe umowy dotacji o wartości 9.096.043 USD oraz zmniejszyła wartość umów dotacji podpisanych w latach ubiegłych o kwotę 42.732 USD, co dało koszt dotacji w kwocie netto 9.053.311 USD, który wykazano w załączonym sprawozdaniu z działalności operacyjnej.

Zobowiązania z tytułu dotacji
Za każdym razem, gdy Fundacja księguje koszt w celu odzwierciedlenia podpisania nowej umowy dotacji, księguje również zobowiązanie z tytułu dotacji w celu odzwierciedlenia zobowiązania do sfinansowania pełnej kwoty tej dotacji. W praktyce Fundacja zazwyczaj wypłaca dotacje stopniowo, w miarę jak powstaje zapotrzebowanie na środki do pokrycia kosztów każdego programu. W wyniku tego, kwota zaksięgowana jako koszt dotacji w sprawozdaniu z działalności operacyjnej z reguły nie jest równa kwocie dotacji wypłaconych przez Fundację w danym roku obrotowym. W roku zakończonym 31 grudnia 2005 r. Fundacja wypłaciła dotacje o wartości 8.643.395 USD w porównaniu z 9.053.311 USD kosztów z tytułu dotacji wykazanych w załączonym sprawo-

zdaniu z działalności operacyjnej. Zobowiązania z tytułu dotacji wzrosły o 409.916 USD w ciągu 2005 r. Zobowiązania z tytułu dotacji wyrażone w złotych polskich przeliczono na dolary amerykańskie według kursu obowiązującego na koniec roku. W rezultacie wykazano korektę z przeliczenia w wysokości 615.022 USD, która pomniejszyła zobowiązania z tytułu dotacji na dzień 31 grudnia 2005 r. do kwoty 3.048.236 USD.

Poniżej przedstawiono zmiany stanu zobowiązań z tytułu dotacji za rok zakończony 31 grudnia 2005 r. (w USD):

Dotacje wypłacone		$ (8.643.395)
Wartość podpisanych umów dotacji	$ 9.096.043	
Zmniejszenie kwoty umów dotacji podpisanych w latach ubiegłych	(42.732)	
Koszty dotacji wykazane w sprawozdaniu z działalności operacyjnej		9.053.311
Zmiana netto stanu zobowiązań z tytułu dotacji		409.916
Korekta z przeliczenia zobowiązań z tytułu dotacji na dolary amerykańskie		(615.022)
Zobowiązania z tytułu dotacji na początek okresu		3.253.322
Zobowiązania z tytułu dotacji na koniec okresu		$ 3.048.236

Ponadto na dzień 31 grudnia 2005 r. Fundacja zatwierdziła 17 dotacji o łącznej wartości 10,0 mln USD, które były jeszcze przedmiotem negocjacji i nie zostały podpisane przez strony. Po dniu 31 grudnia 2005 r. Fundacja podpisała 9 z ww. umów dotacji o łącznej wartości 5,2 mln USD.

6. Środki pieniężne i inwestycje

Środki pieniężne

Na dzień 31 grudnia 2005 r. środki pieniężne Fundacji obejmowały 26,6 mln USD w gotówce (głównie instrumenty rynku pieniężnego), które zostały zdeponowane w różnych renomowanych amerykańskich instytucjach finansowych. Prawie wszystkie środki pieniężne Fundacji były zarządzane przez firmy inwestycyjne.

Inwestycje

Poniżej przedstawiono inwestycje znajdujące się w portfelu inwestycyjnym Fundacji w podziale na koszt, wartość godziwą i procent wartości godziwej (w USD):

	Koszt	Wartość godziwa	% wartości godziwej
Fundusze inwestycyjne o stałej stopie dochodu USA	$ 25.781.333	$ 25.277.306	10,6%
Bony skarbowe Rządu Polskiego	10.685.429	10.763.694	4,5%
Razem papiery wartościowe o stałej stopie dochodu	36.466.762	36.041.000	15,1%
Akcje zwykłe	44.077.079	54.558.649	22,9%
Fundusze kapitałowe USA	21.052.519	22.893.980	9,6%
Międzynarodowe fudusze kapitałowe	52.272.217	65.146.819	27,3%
Inne inwestycje	20.466.974	25.203.865	10,6%
Inwestycje kapitałowe	137.868.789	167.803.313	70,4%
Pozostałe środki pieniężne	26.598.393	26.598.393	11,2%
Należność od zarządzania inwestycjami	7.942.705	7.942.705	3,3%
	$ 208.876.649	$ 238.385.411	100,0%

Inwestycje i środki pieniężne utrzymywane w złotych polskich przeliczono na dolary amerykańskie według kursu obowiązującego na koniec roku. W rezultacie wykazano korektę z przeliczenia w wysokości 967.705 USD, która zmniejszyła stan inwestycji i środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2005 r.

Fundacja ocenia wyniki firm inwestycyjnych w oparciu o łączną kwotę zysku z inwestycji, pomniejszoną o opłaty z tytułu usług powierniczych, zarządzania inwestycjami i doradztwa, wykazując dochód pomniejszony o wspomniane opłaty. Łączna kwota tego rodzaju opłat, ujęta w sprawozdaniu z działalności operacyjnej, wyniosła 714.184 USD, co stanowi 0,3% łącznej wartości zarządzanych inwestycji na dzień 31 grudnia 2005 r. Z tej kwoty 696.491 USD ujęto w pozycji „Zrealizowany i nie zrealizowany zysk netto na papierach wartościowych", natomiast 17.693 USD wykazano w pozycji „Przychody z tytułu odsetek i dywidend". Z kwoty wykazanej jako przychody z tytułu odsetek i dywidend w sprawozdaniu z działalności operacyjnej, kwota ok. 2,5 miliona USD stanowi kwoty przekazane i zaklasyfikowane przez różne fundusze inwestycyjne zarządzające aktywami Fundacji jako przychody z tytułu dywidend. Część inwestycji Fundacji w jeden z funduszy inwestycyjnych stanowi kwota 1.784.795 (0,8% łącznej wartości godziwej inwestycji), dotycząca inwestycji specjalnych.

7. Środki trwałe

Na dzień 31 grudnia 2005 r. środki trwałe obejmują (kwoty w USD):

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe	$ 98.396
Meble i wyposażenie	74.506
Samochody	58.463
Inwestycje w obcych środkach trwałych	3.654
	235.019
Minus – umorzenie	149.482
Wartość księgowa netto	$ 85.537

8. Zobowiązania z tytułu wynajmu

Fundacja jest zobowiązana do zapłaty minimalnych rocznych rat z tytułu czynszu za powierzchnię biurową użytkowaną na podstawie umowy najmu, która wygasa 31 grudnia 2008 r. Zobowiązania z tytułu wynajmu za 12 miesięcy od roku 2006 do 2008 wynoszą w przybliżeniu 130.800 USD.

9. Kwestie podatkowe

Stany Zjednoczone

W Stanach Zjednoczonych Fundacja jest zwolniona z federalnych podatków dochodowych na podstawie artykułu 501(c)(3) amerykańskiego Internal Revenue Code („Kodeksu") i została sklasyfikowana jako podmiot niebędący prywatną fundacją w rozumieniu artykułu 509(a)(1) Kodeksu. Ponadto Fundacja jest zwolniona z podatków stanowych i lokalnych.

Polska

Polskie przedstawicielstwo Fundacji nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych.

6

RADA DYREKTORÓW

John P. Birkelund - *Przewodniczący*
Przewodniczący Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, Senior Advisor Saratoga Partners

Victor Ashe
Ambasador USA w Polsce, uczestniczący ex-officio w pracach Rady Dyrektorów

Marek Belka
Były Premier RP, Zastępca Sekretarza Generalnego ONZ, Sekreterz Wykonawczy Komisji Gospodarczej ONZ dla Europy

Joseph C. Bell
Senior Partner w Hogan & Hartson

Frederick M. Bohen
Były Wiceprezydent i Dyrektor Zarządzający, Uniwersytet Rockefellera

Michał Boni
Były Minister Pracy, były Doradca Wicepremiera i Ministra Pracy RP

Zbigniew Brzeziński
Były Doradca Prezydenta USA ds. Bezpieczeństwa Narodowego, Doradca w Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych

Robert G. Faris
Prezes i Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

Anna Fornalczyk
Była Prezes Urzędu Antymonopolowego (obecnie UOKiK)

Aleksander Koj
Profesor w Instytucie Biologii Molekularnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, były Rektor UJ

Jerzy Koźmiński
Były Ambasador RP w USA, Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

Krzysztof Pawłowski
Rektor Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu, były Senator RP

Nicholas A. Rey
Były Ambasador USA w Polsce

ZARZĄD I PRACOWNICY

Prezes Fundacji
Jerzy Koźmiński

Wiceprezes,
Dyrektor Przedstawicielstwa
Ryszard Kruk

Dyrektor Przedstawicielstwa
(od sierpnia 2005 r.)
Grzegorz Jędrys

Dyrektor Finansowy
Norman E. Haslun III

Sekretarz Rady Dyrektorów
C. Douglas Ades

Dyrektorzy Programowi
Jacek Michałowski
Radosław Jasiński
Anna Wojakowska-Skiba

Kierownicy Programowi
Renata Koźlicka-Glińska
Robert Milewski

Główna Księgowa
Agnieszka Kwiatkowska

Analityk Finansowy
Mira Osiecka

Informacja i Public Relations
Przemysław Zaroń

Asystenci Programowi i Sekretariat
Kalina Grzeszuk-Zajączkowska
Agnieszka Łukasik
Katarzyna Świątkiewicz

KONTAKT

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
410 Park Avenue 15th Floor
New York, NY 10022, USA
Tel. (917) 210-8083

Przedstawicielstwo w Polsce
ul. Dobra 72
00-312 Warszawa
Tel. (22) 828-43-73
Fax (22) 828-43-72

e-mail: **paff@pafw.pl**
www.pafw.pl